

ONZE
VOGELS

52^e JAARGANG N° 8, AUGUSTUS 1991

MAANDBLAD VAN DE NEDERLANDSE BOND VAN VOGELLIEFHEBBERS

De

V

ONZE

MAANDBLAD VAN DE NEDERLANDSE BO

BONDSBUREAU

Aletta Jacobsstraat 4, Postbus 74,
4600 AB Bergen op Zoom
bank AMRO rek.nr.:46.89.59.262.
gironummer 1148324, telefoon 01640-3 50 07,
Fax 01640-39020
Geopend 08.00 tot 12.00 uur en van 13.00 tot 17.00 uur,
's Zaterdags gesloten.

ERELEDEN

A.L. van Liempd (erevoorz.), W. Beckman,
A. Dommerholt, J. Forsten, J.J. Krol,
W.C. Oonk en Jos van de Walle

DAGELIJKS BESTUUR

Voorzitter: W.J. Mulder, Verwerstraat 35,
7415 RZ Deventer, telefoon (05700) 2 36 48.
Secretaris: H. de Geus, Amersfoortsestraat 71,
3772 CH Barneveld, telefoon (03420) 1 61 60.
Penningmeester: J. van Splunter, Vijverberg Zuid 44,
4621 AT Bergen op Zoom, telefoon (01640) 3 46 63.
2e Voorzitter: D.J. van der Molen, Gentiaan 5,
7721 HA Dallsen, telefoon (05293) 12 57.
Commissaris: M.N.Th. Brouwer, Wouwseweg 5a,
4661 VM Halsteren, telefoon (01641) 33 26.

DISTRICTSVOORZITTERS (leden bondsbestuur)

District Groningen: J.W.B. Robbe, A-Kade 19,
9581 AH Musselkanaal, telefoon (05994) 1 63 41.
District Friesland: H. Suichies, Ruusbroeckstraat 28,
8913 HN Leeuwarden, telefoon (058) 15 16 92.
District Drenthe: J.H. Heijnen, W. Grolstraat 126,
7826 EL Barger Oosterveld, telefoon (05910) 2 54 20.
District Overijssel: A.M. van Rijn, Pr. Margrietstraat 41,
7481 GG Haaksbergen, telefoon (05427) 1 30 06.
District Gelderland: P. Vierhuis, Veldkersmeen 22,
3844 RB Harderwijk, telefoon (03410) 1 60 68.
District Utrecht: C. van Lunteren, Vlassoord 13,
3991 XC Houten, telefoon (03403) 7 26 08.
District Noord-Holland: G.F. Huner,
Bickerstraat 60, 1701 EG Heerhugowaard,
telefoon (02207) 4 48 43.
District Zuid-Holland: A.J. Domburg
Opperstok 16, 2959 ED Streefkerk
telefoon (01842) 2080.
District Zeeland: T.J. Udo, Slotstr. 5, 4421 EL Kapelle,
telefoon (01102) 4 15 22.
District West Noord-Brabant: C.H.M. v.d. Linden,
Maststraat 15, 4631 EP Hoogerheide,
telefoon (01646) 1 49 78.
District Oost Noord-Brabant: A.H. Meesterburrie,
Beatrixlaan 94, 5707 LX Helmond,
telefoon (04920) 2 56 09.
District Limburg: H.J. Stienen,
Molenstr. 18, 5988 EP Helden,
telefoon (04760) 7 64 09.

SECRETARIATEN TECHNISCHE COMMISSIES

Kleur-, vorm- en postuurkanaries:
H.K. v.d. Wal, Mozartstraat 4, 8916 HC Leeuwarden,
telefoon (058) 13 46 55
Tropen, parkieten etc.:
P.J.F. Klören, Meidoornweg 10, 3768 CN Soest,
telefoon (02155) 1 53 01.
Zangkanaries:
J.Aelbrecht, Eufraat 3, 1186 JJ Amstelveen,
telefoon (020) 645 55 12

LIDMAATSCHAP

Zij die in **Nederland** woonachtig zijn en lid wensen te worden van de NBvV, wende zich tot de secretaris van een in de plaats van inwoning gevestigde afdeling. Naam en adres worden gaarne door het bondsbureau verstrekt.

Zij die in het **buitenland** woonachtig zijn, kunnen verspreid lid worden door overmaking van het hieronder genoemde bedrag.

België: Bfr. 650,-, bij vooruitbetaling op onze postrekening nr. 000-0156074-01, bij het bestuur der postcheck te Brussel 1.

Overige landen: Hfl. 53,50 bij vooruitbetaling per internationale postwissel aan het bondsbureau NBvV **geen cheques!** Indien men het maandblad per luchtpost wil ontvangen, wordt een extra tarief volgens PTT-kosten berekend.

Alle tarieven gelden per kalenderjaar.

SPECIAALCLUBS

Het lidmaatschap van de speciaalclubs is voorbehouden aan hen die reeds lid van de NBvV zijn. Voor verdere inlichtingen c.q. opgave lidmaatschap, wendt men zich uitsluitend tot orderstaande secretariaten.

Europese vogels

J. Broere, Jongbloedln, 31,
3769 BP Soesterberg, telefoon (03463) 5 19 76.
Contributie f 25,- per jaar, entree f 5,-.

Gras- en Grote parkieten

A.J.M. v.d. Linden, Brugstr. 72,
4131 AZ Vianen, telefoon (03473) 7 61 73.
Entree f 5,-.

Insecten- en vruchtenetende vogels

W.G. Caris, Frankrijkstraat 95,
5622 AE Eindhoven, telefoon (040) 44 38 74.
Contributie f 30,- per jaar, entree f 5,-.

Japanse meeuwen

L. van Santen-Bergmaier, Mandenmakerslaan 31,
3454 DB De Meem, telefoon (03406) 6 37 11.
Contributie f 25,- per jaar, entree f 5,-.

Vorm- en Postuurkanaries

G.J.S. Nijhuis, Wilderinkstr. 31,
7555 DS Hengelo, telefoon (074) 91 17 03.
Contributie f 25,- per jaar, entree f 5,-.

Zebravinken

D.J. Elzinga, Hunzedal 73,
9531 GD Borger, telefoon (05998) 3 50 65.
Contributie f 25,- per jaar, entree f 5,-.

ABONNEMENTEN

Losse abonneemanten op het maandblad f 33,50 per kalenderjaar. Overmaking bij vooruitbetaling op giro 1148324 t.n.v. NBvV en onder vermelding abonnement OV. Reeds verschenen nummers van een jaargang worden nagezonden en vervolgens elke maand tot en met december.

VOGELS

ISSN 0030-3224

N VOGELLIEFHEBBERS (OPLAGE 49.000)

REDACTIE

C.E. van Berkel
Chr. Walraven
Redactieadres: Postbus 74, 4600 AB Bergen op Zoom

VERANTWOORDELIJKHEID

De uitgever van dit blad, de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers, is niet verantwoordelijk voor de inhoud van hierin opgenomen advertenties en erkent geen enkele verplichting tot opnemen van aangeboden advertenties.

De auteurs blijven verantwoordelijk voor de inhoud van hun artikelen. Door publicatie neemt de uitgever geen enkele verantwoordelijkheid op zich. Het zonder schriftelijke toestemming overnemen van artikelen of gedeelten daarvan is verboden.

ADVERTENTIES

Voor advertenties – ook die van leden en abonnees – met een zakelijk karakter, zijn tarieven en verdere inlichtingen verkrijgbaar bij het Bondsbureau van de NBvV. Kleine annonces, voor afdelingen, leden en abonnees op 'Onze Vogels', van zuivere particuliere aard zie onder 'Vraag en Aanbod'.

Vragen over?

WATERSLAGERS aan: H. Warmerdam, V.d. Duijn van Maasdamlaan 45, 2181 XB Hillegom.
HARZERS aan: M.A. Paans, Leeuwerik 78, 5165 KZ Waspik.
KLEURKANARIES aan: F.H. Verschuur, Alb. Grootln. 17, 1412 EL Naarden.
VORM- EN POSTUURKANARIES aan: P.L. Huizinga, Marathonstr. 32, 7541 BM Enschede.
EUROPESE VOGELS (WILDZANG) EN HUN BASTAARDEN, GROTE PARKIETEN EN AGAPORNIDEN aan: D.A. Duivis, St. Josephstraat 46, 4847 SG Teteringen.
ZEBRAVINKEN, JAPANSE MEEUWEN EN HUN BASTAARDEN aan: C. van Elven, Van N. van Eemnesln. 7, 8384 EA Wilhelminaoord.
TROPISCHE VOGELS EN HUN BASTAARDEN aan: M. Schuurhuis, Drecht 23, 8032 CH Zwolle.
VRUCHTEN- EN INSECTENETERS aan: G.M. Essenberg, Van Beethovenln. 213, 3144 AE Maassluis.
GRASPARKIETEN aan: S. Harkema, Prov. weg 29a, 9677 PA Heiligertee.

Postzegels voor antwoord bijsluiten.

Geen retourport, dan ook geen antwoord!

Deze regel geldt ook voor vragen aan auteurs etc.

De Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers is ingeschreven in het verenigingsregister van de Kamer van Koophandel en Fabrieken te Breda, onder nummer V-280824.

Het volgende nummer wordt ter post bezorgd op
23 september 1991

IN DIT NUMMER

	pag.
Builbuuls	340
Practische kweek van grasparkieten (Deel 1)	342
Maskerkeuren bij de Gouldamadine	345
Hier is de enige echte "gole" Bourkesparkiet	350
Vorkstaartpleivieren in Vogelpark Avifauna	352
Raza-Espagnola of Spaanse Dwergkanarie	354
Oproep	355
Nuttige wenken bij de kanariëkweek	356
Zangsport .. da's pas sport	358
De kaneelkeurende kwartellijster	360
Training van tentoonstellingsvogel	362
Tentoonstellingsperikelen	364
Kuifkwartelduif	365
De Daurain Roodstaart	365
Vogelfamilie	366
Een kwestie van erfelijke eigenschappen ..	369
Mozaiksluier	373
Megabacterie-infectie	377
Voière van de maand	379
N.B.v.V. Boekenservice	382
Bondsmededelingen	383

IN DIT NUMMER ADVERTEREN

	pag.
van Keulen, Costa Blanca, H. Denessen, Vogel fauna	
Fauna	348
Gehu, Kloeg, WOVO, CéDé	368
K.B.O.F.	372
Forto, Floralia, Rein van Veen, Keesmaat	374
Holland Diervoeders	375
Fauna, Animal Trading Company	377
Rotol Holland, Teurlings en Quiko, E. Leftering	
Animali	378
Witte Molen	379
Bingo Fit-voer	381
H. Dijks, IJsselhal Zwolle	382
Witte Molen	384

Foto voorplaat: Kastanjebruine Builbuul

Foto: C. Scholtz/Varkevisser

Ontwerp en druk: Steens Schiedam b.v.

Postbus 59, 3100 AB Schiedam – Telefoon (010) 462 29 22

Foto's: C.Scholtz/Van Os

Buulbuuls

Tekst: H.A.Maurer

De buulbuuls of haarvogels, zo genoemd naar hun zeer fijne en zachte bevedering, vormen een familie van 118 tot 120 soorten. Ze komen voor in Afrika, Madagascar, en in Zuid en Zuidwest Azië, waar ze leven in bossen, lichte bergwouden en boomgaarden. In bepaalde gebieden zijn buulbuuls echte cultuurvogels geworden. Verschillende soorten zijn getooid met een kuif.

Op een enkele uitzondering na zijn het vrij luidruchtige maar wel gezellige en sociaal levende vogels van een middelmatige grootte. Hun vleugels zijn vrij kort en ze hebben een naar verhouding lange staart. De snavel is redelijk lang en wat ingekeept met aan de basis enkele wat stijve snomaren. In het algemeen is er geen verschil te zien tussen mannetjes en vrouwtjes, ze zijn uiterlijk gelijk van kleur en tekening. Hun voedsel bestaat voornamelijk uit vruchten, vijgen

bijvoorbeeld, als ook bessen, knoppen, nectar en insecten. De zang is in het algemeen aangenaam om te horen, vrij eenvoudig maar wel melodieus.

Zowel man als pop zijn actief bij de nestbouw betrokken en in enkele dagen tijds hebben ze op de plaats van hun keuze een napvormig nest gebouwd. Als nestmateriaal gebruiken ze twijgjes, grasstengels, vezels, bladeren en mossen. De nestkom wordt gestoffeerd met

veertjes en/of dierenhaar. Een legsel bestaat uit 2 tot 3 en zelden 4 of meer eitjes. Die eitjes hebben een cremewitte tot rozeachtige schaakleur en ze zijn meestal aan de stompe zijde gespikkeld. Beurtelings worden de eitjes bebroed door man en pop en ze doen daar ongeveer 11 tot 12 dagen over.

Ongeveer eenzelfde tijd blijven de jongen in het nest en daarna vliegen ze uit maar ze worden dan nog wel zo'n twee

weken, zij het in afnemende mate, door de oudervogels gevoerd.

Buulbuuls zijn uitermate geschikt om in gezelschapsvolières te worden gehouden. Tijdens de broedperiode kan het misschien wel eens wezen dat er bepaalde soorten wat agressief zijn, maar in de regel valt dat, in elk geval bij de meest bekende soorten, wel mee. In een goed beplante volière komen ze het meest tot hun recht. De volière dient wel van een aansluitend tochtvrij nachtvverblijf te zijn voorzien waarin de vogels, met name ten tijde dat Koning Winter regeert, zich in wat mildere temperaturen kunnen ophouden. Op een menu van universeel-en insectenvoer, gevarieerd fruit, meelwormpjes, buffalowormen, pinky's, krenten, rozijnen, soms wat rauw gehakt etc.etc., blijven ze in goede conditie en zullen ze, indien u het geluk heeft dat er een echtpaar is, wellicht tot voortplanting overgaan.

We tonen u in deze bijdrage weer eens enkele minder bekende, zeg maar gerust zeldzame buulbuuls, te weten:

Kastanjebruine buulbuul, *Hypsipetes flavalus*. Er zijn 9 rassen beschreven waarvan er drie zijn, te weten **H.f.castanotus**, **H.f.canipennis** en **H.f.flavala**, die een kastanjebruin bovendek hebben. De overige rassen zijn overwegend grijs aan de bovenzijde. Ze komen voor op Madagascar, Sri Lanka, India, Himalaya, Assam, Birma, China, Zuid Vietnam, Thailand, Laos, Taiwan en Hainan en ze zijn 21 cm groot. Zie voorplaat.

Zwartkuif buulbuul, *Pycnonotus melanicterus*. Hiervan zijn 12 rassen beschreven en ze komen voor in Sri Lanka, India, Himalaya, Birma, Indo China, Thailand, Laos, Maleisië, Sumatra, Java

Zwartkuif buulbuul

en Borneo. De afgebeelde vogel is van het ras **P.m.johnsoni**, kenbaar aan de rode kin. Hun formaat is 18 cm.

Schubborst buulbuul, *Pycnonotus squamatus*. Er zijn 3 rassen beschreven te weten **P.s.squamatus** welke voorkomt op Java; **P.s.weberii** op Maleisië en Sumatra en **P.s.bornensis** op het eiland Borneo. Hun formaat is slechts 15 cm, derhalve een van de kleinste buulbuulsoorten. Een uiterlijk waarneembaar verschil tussen man en pop is er niet. Hun zang is eenvoudig maar

aangenaamd klinkerd. Ze verblijven meestal in de wat lager gelegen gebieden, zelden of nooit hoger dan 1000 meter, waar het bewoners zijn van kleine beboste gebieden. Hun voedsel bestaat uit kleine vruchten en insecten.

Practische kweek van grasparkieter

Door: H. Oosterhout

Inleiding

Omdat een mens geneigd is slechts de goede ervaringen in zijn geheugen op te slaan en naderhand toch wil weten hoe het eigenlijk precies zat, heb ik in 1989 mijn ervaringen uitvoeriger dan gebruikelijk genoteerd. Met de publicatie van deze ervaringen en vragen in **Onze Vogels**, 1990, 1 en 2, heb ik de aandacht gevestigd op een aantal aspecten waarover in de normaal beschikbare boeken geen of nauwelijks informatie te vinden is. Ondanks een reactie dat mijn benadering voor een doorsnee-kwaker veel te theoretisch is, geven andere commentaren me de moed om de resultaten van 1990 te vergelijken met de ideeën en voorstellen van het voorgaande jaar. Ook wil ik twee nieuwe onderwerpen aan de orde stellen die met de vorige gemeen hebben dat ze zelden worden behandeld. Deze twee onderwerpen zijn:

- Rui, beïnvloeding van het tijdstip
- 'Het' gewicht van grasparkieten

Opmerkingen en aanvullingen n.a.v. vorige artikelen

Licht

De Vraag 'Wat is voldoende licht' bleek achteraf gedeeltelijk te zijn beantwoord in **Onze Vogels** 1987, blz. 33. Het minimum is twee t.l.-lampen en per m² grondoppervlak één t.l. van 40 Watt. Om daarmee in overeenstemming te komen zal er dus iets aan de hoeveelheid licht gedaan moeten worden in de binnenvoliërebroedruimte. Het besluit om voortdurend 12 uur licht per dag te geven i.p.v. systematisch verlenging van de lichtduur toe te passen aan het begin van de broedperiode, is me goed bevallen. Dat wil zeggen dat er vergeleken met voorgaande jaren geen verschillen in nestgedrag of broedresultaten te zien zijn (probleem 8, 1990)

Kweek-selectie

Aan de criteria voor selectie heb ik er één toegevoegd, namelijk: mannen niet ouder dan 7 jaar en poppen niet ouder

dan 5 jaar. De beslissing om de vogels hun eigen partner te laten kiezen, ruim voordat ze in de broedkooien worden gezet, had tot gevolg dat dezelfde man met dezelfde pop een koppel vormde, een bevestiging van detrouw van

grasparakieter. Al kan de vrije keuze bevorderlijk zijn voor een goed nestresultaat, het is er zeker geen absolute voorwaarde voor, zoals dit jaar is gebleken. (Probleem 2, 1990)

Aankoop nieuwe vogels

Het is opvallend dat er bij het zoeken naar vervangende vogels zo weinig

zuiver blauwe of groene exemplaren te vinden zijn. Blijkbaar is niet alleen kleding modegevoelig, maar ook de kleur van grasparkieten. Het aanbod cinnamon wordt steeds groter en zou het meer dan een reputatie zijn dat opalinen larser zijn en grotere koppen hebben? (probleem 3, 1990)

Nestproblemen

In nest 20 voerde de man goed aan de pop en ook aan zijn jongen toen ze waren uitgevlogen, maar de pop werkte de jongen toch uit het nest toen ze nog maar 24 dagen oud waren.

Terugplaatsen in verband met lage nachttemperaturen had maar effect voor een aantal nachten. Na een week was de pop absoluut niet bereid om een achterblijvend jong nog van voedsel te voorzien; integendeel, het werd beschouwd als een indringer. Dit kostte het parkietjong het leven. Enkele dagen later lagen er opnieuw eieren in het nest.

Dit vroeg verlaten van het nest nam ik ook waar bij andere koppels. Waarschijnlijk zijn het niet alleen uiterlijke oorzaken zoals temperatuur, voedselaanbod of bewegingsbehoefte die dit gedrag veroorzaken. Het moederinstinct, of liever nog de legdrang, zal hier een rol spelen, en die drang is sterk afhankelijk van de aard van de pop zelf. Het omgekeerde kwam ook voor. Er was een jong dat na 32 dagen het nest verliet en vervolgens tot aan dag 70 meer in het nest zat dan daar buiten, hoewel zijn moeder op nieuwe eieren zat. (Probleem 4, 1990)

Spreidpoten en voer

In **Onze Vogels** 81, blz. 398, vond ik een artikel van J.F. Bouwmeester waarin hij het gebruik van vitamine A/D behandelt. Een overdosering kan genezend werken op spreidpoten. Waarschijnlijk was er bij mijn vogels dus een gebrek aan deze vitamines, en omdat Beckmann aanbeveelt om het dagelijks voer te mengen met levertraan, besloot ik om de dagelijkse hoeveelheid voer te voorzien van vit. A/D druppels. Per 14 vogels geef ik nu 2 druppels, wat neerkomt op 39 IE aan vit. A en 13 IE aan vit. D3 per vogel (Pas op, elk merk heeft andere verhoudingen). Daarbij heb ik wel mijn twijfels over het nut ervan, omdat grasparkieten alle zaden eerst pellen. Daarnaast gaf ik dit jaar elk jong via een zachtvoer een overdosering van

Deel 1) *Ervaringen en vragen.*

één druppel op levensdag 4 en 6. Omdat ik dit jaar geen jonge vogels had met spreidpoten uit nesten die cat vorig jaar wel hadden, houd ik het succes op de extra dosering vitaminen.

Dit jaar werd streng vastgehouden aan het gerantsoeneerd voeren d.w.z. elke dag een hoeveelheid voer die vrijwel geheel werd opgegeven. De hoeveelheid wisselde van 9 gram tot 13 gram per dag, afhankelijk van de temperatuur. Daarnaast standaard 1 gram zachtvoer en nog eens 4 gram zachtvoer per jong in het nest. Dit werd rul gemaakt met water en in twee porties verstrekt. (Probleem 5, 1990)

Resultaten, een vergelijking van 1989 en 1990

Veranderingen en goede zorg ten spijt, wil ik niet spreken van een goed broedseizoen. Van de 6 opgezette nesten kreeg ik tenslotte maar 11 gezonde vogels, vooral doordat er 3 nesten uitvielen door de dood van de pop. Waarschijnlijk is dat het gevolg van mijn experimenteren met het zachtvoer. Met de beste bedoelingen had ik het traditionele zachtvoer vervangen door kuikenopfokvoer 1, gemalen zaden + honing. Het kuikenopfokvoer 1 werd vorig jaar redelijk goed opgenomen en dit jaar wilde ik de opname van voer voor de pop vergemakkelijken. Daardoor herkenne ik niet dadelijk dat dit mengsel de oorzaak was van ernstige diarree en een slechte vertering van het voer. Na het artikel van J.v.Himbergen (O.V., 1990, 1) ben ik direct gestopt, maar toen was de schade inmiddels al aangericht. Jammer dat mijn vogels moesten lijden onder m'n goede bedoelingen en goed dat er voorlichting is.

Van de vogels die in 1989 werden geselecteerd als nieuwe kweekvogels, vormden twee een koppel (onverwant). Drie weken na de oude stellen vertoonde dit nieuwe stel nestgedrag, de pop dook in de broedkooi direct in het nest maar er kwamen geen eieren. Toen ze

duidelijk in de rui viel, plaatste ik het stel weer terug naar de volière. Zeven weken na het eerste nest werd de pop met een andere man opnieuw in de broedkooi geplaatst, maar ook dit maal geen enkel resultaat.

De tweede geselecteerde pop werd gepaard aan een beschikbaar gekomen man; dit werd evenmin een succes. Herhaakelijk rui

en vuile eieren. De pop vervette sterk. Door de slechte vertering, ten gevolge van het vervangende fokvoer, trad er bij verschillende nesten vervuiling aan de gelegde eieren op. De vervuilde eieren heb ik voorzichtig gewassen, maar uit de geschoonde eieren kwamen geen jonge vogels.

Dat vrije keuze niet alles zegt, werd al opgemerkt. Nest 16 met hetzelfde koppel als vorig jaar, gaf in 1989 wel jonge vogels, al werden ze dan ook niet meer dan enkele dagen oud of leden ze aan spreidpoten. Dit jaar waren er in het geheel geen eieren. Dat de pop de oorzaak is van de afwezigheid van eieren bleek toen de man met een pop uit nest 12 wel een goede

combinatie vormde, met een prima nageslacht. Het herkennen van vrijwillige paarvorming is door het onderscheid tussen snavelbinding (de band tussen twee vogels ongeacht het geslacht) en seksuele binding (de band tussen man en pop, voor het grootbrengen van de jongen), veel moeilijker geworden en het idee is in de praktijk van betrekkelijke

waarde gebleken. Gezien de aanschaf van enkele vervangende vogels wil ik het desondanks nog een jaar proberen.

Kweek 1990:

Goede hoop dat de spreidpoten niet meer voor zullen komen. Water per canule werkt uitstekend als een schone watervoorziening. Te weinig jongen door te weinig kennis van spijsvertering.

Een resultaat van 40% tentoonstellingwaardige vogels geeft voldoening. Een leerzaam jaar. (probleem 8, 1990)

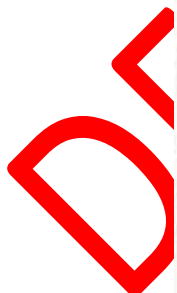
Probleem 9: Hoe zit het met de rui ?

Aan het eind van het broedseizoen hebben mijn vogels de vrije keuze tussen buitenvlucht en binnenvlucht. In het begin zijn het vooral de jonge vogels die regelmatig buiten vliegen; een aantal van de oude vogels vertikt het hardnekkig om naar de buitenvolière te komen. Dit was dit jaar zo opvallend dat ik naar een mogelijke verklaring heb gezocht.

Misschien weigerden ze de buitenvlucht om één van de volgende redenen:

- De vogels uit de broedkooien zijn te zwaar van gewicht en kunnen of willen daardoor niet naar buiten. Deze verklaring wordt echter niet gesteund door gewichtswaarnemingen sindsdien.
- Grasparkieten hebben relatief veel tijd nodig om aan een nieuwe omgeving te wennen.
- Ze geven de voorkeur aan de meer constante temperatuur en omstandigheden van de binnenvlucht.
- Het is een soort zelfbescherming vanwege de beginnende rui, die veel energie vraagt. Naarmate de vogels meer in conditie zijn, gaan ze meer naar buiten.

Hoewel ik de echte reden nog altijd niet ken en er lang na de rui nog altijd poppen zijn die niet graag naar buiten komen, houd ik het op een natuurlijke reactie als voorbereiding op de hoofd-rui. In het najaar mag je deze rui verwachten en als er bij het schoonmaken van de

volières meer dan gebruikelijk veren worden gevonden, waaronder staarten vleugelpennen, dan weet je dat de rui echt is begonnen. Als die op z'n ergst is, dan sta je bedenkelijk bij je vogels te kijken; een treurige vertoning, welke vogel zal ooit nog geschikt zijn voor een tentoonstelling? Tct je op een dag verbaasd merkt dat die vogels helemaal zo slecht nog niet zijn.

Hoe zit dat nu eigenlijk met het wisselen van verenpak? Kunnen we er enige invloed op uitoefenen? De rui van grasparkieten verloopt toch wel anders dan de rui van bijvoorbeeld kanaries, tropen of eenden, want:

- Parkieten verliezen het hele jaar door wel wat veren.
- Er is geen periode dat de vogels gehandicapt zijn bij het vliegen.
- Samenhang tussen licht-uren en rui heb ik nooit kunnen vaststellen.
- De rui wordt uitgesteld totdat de vogels geen jongen meer te verzorgen hebben.
- Sommige mannen hebben zelfs in januari/februari nog stoppels aan de kop.

De uitgebreide grasparkietenhandboeken behandelen de rui slechts oppervlakkig en geven niet meer informatie dan dat het een 'natuurlijk gebeuren' is, ongeveer twee maanden duurt en dat goede voeding dan vereist is. Soms worden enkele speciale toevoegingen aanbevolen. Betere, maar niet specifieke, informatie vond ik in Het Beste Vogelboek, uitgebreid en verhelderend. Ook schuilt soms verborgen informatie in artikelen in Onze Vogels. Door de uiteenlopende beschrijvingen en aanbevelingen kom ik tot het idee dat we, voor een goed begrip van de rui en zijn verloop, terug moeten naar de **wilde parkiet als kolonievogel**.

De kwaliteit van het voedselaanbod en de lichaamsconditie vormen de aanzet voor de eerste broedronde en ook voor de mogelijkheid van een tweede ronde. De wetenschap heeft 'het natuurlijke' hiervan aangotoond door het vaststellen van een geslachtshormonen-cyclus, waardoor sperma- en eicelproductie worden gestimuleerd. Zo'n cyclus loopt van maximaal nestgedrag tot het volgende maximum en duurt 7 weken. Of dit nestgedrag leidt tot een broedsel hangt af van de nest-gelegenheid. Voor ons nog onzichtbaar, begint de rui waarschijnlijk al op het moment dat de geslachtskringloop is verstoord en gepaard-leven overgaat in groepsleven. Ook de rui van staart- en vleugelpennen zal, naar ik aanneem, bepaald worden door een hormooncyclus en het signaal tot begin van deze voor ons zichtbare rui, wordt gegeven door droger en/of

verminderd voedselaanbod. Ook temperatuur kan hierin een rol spelen. Als we begin en eind van de hoofdruil laten samenvallen met verlies en weer volgroei van de staartpennen, dan is het waarschijnlijk dat ook deze kringloop 7 weken duurt. Tegen het eind van de rui worden al paren gevormd en vindt de verandering plaats van groepsleven naar gepaard leven. Het grote aantal volwassen en uitgeruide vogels ten opzichte van het aanvankelijk kleine aantal oudervogels, zal tenslotte leiden tot een plaatselijk voedseltekort. De vogels zullen, al dan niet verdeeld in kleinere groepen, 'op trek' gaan naar een nieuw voedselrijk gebied. In een dan geschikt voedsel- en leefklimaat zal het verhaal opnieuw beginnen.

Deze bij elkaar gesprokkelde weergave van de natuur, waarvan ik echter nergens een complete omschrijving vond, is niet meer dan een veronderstelling. Ze vraagt erom gecontroleerd, verbeterd en uitgewerkt te worden door deskundigen op dit gebied. Overigens is 'onze' grasparkiet een sterk gecultiveerde vorm van zijn oer-ouders in het wild. Hun reacties op de natuurlijke hormoonprikkelers kunnen dus wat afwijken van het gedrag in de natuurlijke omgeving.

Voor toepassing van deze veronder-

stelling is het gegeven van de tentoonstellingen in oktober mijn uitgangspunt. Het is gewenst dat de vogels dan weer in een nieuw verenpak steken. Resultaat van terugrekenen is, dat bij buitenkweek de eerste ronde in februari/maart gehouden moet worden en een tweede ronde in april/mei, en **beslist** niet meer dan twee ronden. In de eerste weken van juni verlaten de laatste jongen het nest en dan worden alle vogels overgebracht naar de volières. Overeenkomstig de gedachtengang over de rui, wil ik dan half juli gedurende 6 weken een semi-voedseltekort nabootsen door niet alle voedsel ineens te verstrekken, maar verdeeld in twee porties. De maand juli is nodig voor afsninken van de poppen en het wennen aan een sociaal leven in groepsverband. Eind augustus en heel september zijn nodig voor de rui en, als alles volgens schema en wens verloopt, hebben de vogels in oktober hun nieuwe kleding. In december moeten alle vogels die voor de paarvorming niet gawenst zijn uit de volière verwijderd worden en in januari wordt behalve een goed wintervoer, ook wat vochtig zachtvoer verstrekt, naast groenvoer. Bij temperaturen onder de 0°C moeten de vogels in de binnen-volière blijven. In februari/maart kunnen de vogels broedrijp zijn en in de broedkooien geplaatst worden.

Dr

N

Maskerkleuren bij de Gouldamadine

Tekst: John van Eerd Foto's: H.Bielfeld en C.Scholtz.

Hoewel al vaak over geschreven, blijft de vererving van de klassieke masker kleuren bij de Gouldamadine problemen opleveren.

Vererft de zwartkop autosomaal of geslachtsgebonden? Is de roodkop een geslachtsgebonden recessief of een geslachtsgebonden dominant verervende mutatie, of is het een autosomaal dominant verervende vorm. Het moge vreemd lijken, maar in principe kloppen al deze uitspraken. Het is maar van uit welke optiek je naar het probleem kijkt.

Het maakt dus niet uit welke verervingswijze je koppelt aan een kleur of mutatie? Natuurlijk maakt het wel uit. Meerdere mogelijkheden en verschil van inzicht wil nog niet zeggen vrijblijvendheid. Over de wijze hoe we mutaties aangeven, zijn binnen de vogel-liefhebberij al jaren geleden afspraken gemaakt. In navolging van en in overleg met Taylor heeft Beckmann deze hier ten lande geïntroduceerd. In het boekje "Kweek en vererving van de Grasparkiet" 1964, van Beckmann wordt voor het eerst een aanzet gegeven tot deze schrijfwijze. Hiermee introduceerde Beckmann een goed doordacht, bruikbaar en logisch systeem, waarmee weet ik me nog te herinneren, een aantal problemen die de F.O.B. theorie met zich bracht, werden opgelost. Toch is het systeem niet conform de in de wetenschappelijke publicaties gebruikte regels. Hierover komen we in een afzonderlijk artikel terug. Kort wil ik hier enkele gebruiksregels memoreren:

- 1) De wildallele geven we aan met een + symbool; z+, b+, A+.
- 2) Voor dominante en semi-dominante mutaties gebruiken we een hoofdletter. A, V.
- 3) Voor recessief verervende mutatie een kleine letter; g, wb.
- 4) We beschouwen de werking van een mutatie altijd t.o.v. de wildallele; is de mutatie sterker, dan noemen we deze dominant, is deze zwakker dan is de vererving recessief. Laten zowel de wildallele als de gemuteerde allele

hun werking zien, dan spreken we over een semi-dominante vererving.

- 5) Licht de gemuteerde allele op de geslachtschromosomen, dan zetten we een X voor de letter; Xz+, Xop.
- 6) De gebruikte letter geeft meestal het zichtbare effect van de mutatie aan; K voor kuif, vererft autosomaal dominant, wb voor witborst, vererft autosomaal recessief, Xz voor zwartmasker Gouldamadine, vererft geslachtsgebonden recessief.

Gezien deze regels is het bijvoorbeeld vreemd dat bij de kanarie z gekozen is voor de bruine vorm, dit had beter een b of cin (bruin kanarie = cinnamon grasparkiet) kunnen zijn. Hetzelfde geldt voor de bruine mutant bij de Zebra-vink en de kopkleurvarianten van de Gouldamadine. Bij deze laatste is het symbool bz = beletter zwart ingevoerd om de roodkopvariant aan te geven en de r voor de oranjekopmutant. Hier wijken we af van de regels. Dat scheidt verwarring.

Een ander facet in de discussie is de vraag welke van de drie kopkleuren de basisvorm vertegenwoordigt. Dat de oranjekop een spontane mutatie is, ontstaan uit de roodkop, neemt vrijwel iedereen voor waar aan. De letter o of

de letter g welke laatste meestal wordt gebruikt is een betere keuze dan de letter r. Anders ligt het bij de roodkop-zwartkop. Welk van beide als het oorspronkelijke type is aan te merken, kan men niet met zekerheid zeggen. In eerste instantie heeft men de neiging, de zwartkop tot het basistype te bombarderen. Een aantal, in deze discussie gebruikte argumenten, wil ik bespreken.

De zwartkop komt meer voor in de natuur dan de roodkop. Dat is op zichzelf geen bewijs, dat deze dan ook de oorspronkelijke vorm moet zijn. Bij verschillende natuurlijke populaties komen we dit verschijnsel tegen. De Eleonora's valk (*Falco eleonarae*) kent een dominant verervende donkere fase en een recessief verervende lichte fase. Toch komt de donkere fase maar voor 28-30% in de populatie voor. Langdurig onderzoek heeft niet aan kunnen tonen dat er selectie voordeel is voor de recessieve kleurfase. De donkere fase zou op het nest zelfs iets minder opvallen en daardoor wellicht in het voordeel zijn. Bovendien zijn de paren random samengesteld.

De levensverwachting van de vormen wordt eveneens als argument gebruikt. De roodkop, vooral de homozygoten, zouden een geringere overlevingskans hebben. Gezien het binnen de vogel-liefhebberij levende dogma dat mutanten altijd zwakker zijn dan de wildvorm, vormt dan het bewijs dat de roodkop de mutant is, ontstaan uit de zwartkop. Ook deze argumentatie is niet steekhoudend, aangezien het uitgaat van veronderstellingen. Dat een zwakkere dominante roodkopvorm minder voorkomt in de populatie is verklaarbaar. Vooral als de homozygoten, dus mannen, vroegtijdig sterven. De heterozygote mannen geven in hun vrouwelijke nakomelingen-schap voor de helft roodkoppen en voor de andere helft zwartkoppen. Komt daar nog bij dat de hemizygoten roodkop-poppen zwakker zijn dan de hemizygoten zwartkoppoppen, is het verschil in voorkomen van beide kleurvormen in de natuur ten dele verklaard. De productie van de met roodcanthaxanthine gevulde aangepaste veer kan in een zich veranderende omgeving tegen de kleurvorm gekeerd hebben waardoor de terugmutatie naar de zwartkopvorm kansen krijgt. Misschien is het verschijnen van deze laatste vorm wel de redding van deze vogelsoort. In de dis-

cussies gaat men vaak uit van de verhouding zwartkoproodkop van 3:1, gebaseerd op een algemene uitspraak van Cayley. Dit geeft een verkeerd beeld. Hieronder volgt een opsomming van de in de literatuur gegeven waarden: Naar Keast 1958 museummateriaal

het basisvorm en de basiskleur komen meer voor;

Het kopkleur verschil tussen man en pop, waarbij de pop veel zwart in het rood heeft, zou een bewijs zijn dat zwart de basiskleur is. Ook dat is niet zeker.

een eventuele geel-mutant vermoedelijk op hetzelfde gen liggen dan de oranjekop-mutant ik geef toe dat de keuze discutabel is. Deze mutatie vererft autosomaal recessief t.o.v. de roodkop.

	ZK man -- RK man	ZK-pop -- RK-pop		
Derby	10	10	14	5
Napier Broome Bay	7	5	6	0
Darwin/Adelaide Fluss	18	11	11	4
Georgetown/Normarton	3	4	4	1
Immelman geeft gemiddeld:	10	8	10	3
Evans Austr.museum	44	25	32	12
Evans Veld	49	13	42	7
Evans geïmporteerd	8	2	11	1

g+/g+	= RK.
g+/g	= RK split OK -manner en poppen
g/g	= OK

In het hierna volgende geef ik verervingsschema's van kopkleuren waarbij vooral de zwartkop en verschillende oranjekop varianten voorkomen. Let vooral op die combinaties waarin zwartkop split voor oranjekop en zwartkop oranjekop "maskerend", voorkomen. Dit zijn genetisch verschillende vogels, die hun verervingwijze verraden door de snavelkleur. Wordt oranje gemaskeerd, dan is de snavelpunt oranje, is de vogel split voor oranjekop, dan is de snavelkleur rood. Dit geldt voor zowel de mannen als de poppen.

Oranjekoppen 1:5000.

Sonia Tidemann: groep van 22 nestelende paren, 2 oranjekoppen (AA 43/2 1990).

De verhouding ZK-RK van 3:1 gaat redelijk op voor de poppen, maar zeker niet voor de mannen. Dit zou erop kunnen wijzen dat het ontbreken van de "zwartallele", dus homozygoten roodkop mannen en roodkop poppen, zwakkere vogels oplevert. Het percentage homozygoten roodkop mannen zal ook in een normale situatie, uitgaande van random paarvorming en het ontbreken van vitaliteitsverschillen, erg laag zijn, ongeveer 3 à 4% van de populatie. Bij de veldwaarnemingen moeten we de kanttekening plaatsen dat genetisch roodkop poppen, voor zwartkoppen worden gehouden, gezien de vaak donkere kopkleur van deze vogels. Voor export zou kunnen gelden dat minder roodkoppen naar het buitenland gaan, omdat deze kleurrijker zijn en daardoor op de thuismarkt meer opleveren.

Vrouwelijke eenden, en waarbij de hormonenhuishouding is verstoord, bijvoorbeeld door sterilisatie, krijgen mannelijke kleuren. Hetzelfde geldt voor vele andere vogelsoorten. Ook de haakjesvorming is onderhevig aan hormonale invloeden. Beide fenomenen kunnen overigens samenhangen.

Het is momenteel niet mogelijk eenduidig aan te geven welk van beide vormen de oorspronkelijke is. Aangezien de N.B.v.V. uitgaat in zijn verervingformules van een recessieve vererving van de zwartkop ten opzichte van de roodkop, lijkt het mij zinvol om hier, evenals in mijn boekje, van dit standpunt te vertrekken. Wel kies ik dan conform de regels, voor de letter z voor de zwartkop. (br = beletter rood kan verwarrend zijn, omdat de mutatie niet alle rood verdringt). Omdat de mutatie geslachtgebonden vererft voegen we aan het symbool een X toe, Xz. (RK = roodkop, ZK = zwartkop, OK = oranjekop)

Naast het genotype, zwartkop split voor oranjekop, kan ook de variant oranjekop split voor zwartkop voorkomen. Dit verschijnsel levert veel verwarring op. Welke van beide is nu recessief en welke dominant? Deze vraag is niet relevant. We beschouwen mutaties altijd t.o.v. de wildallele. Oranje en zwart zijn verschillende mutaties die liggen op verschillende genen en in verschillende chromosomen. Zwart vererft geslachtgebonden recessief t.o.v. rood. Oranje vererft autosomaal en recessief t.o.v. rood. Oranje en zwart hebben genetisch dus een andere relatie. Hierbij dient wel te worden opgemerkt, dat het voorkomen van zwart, ook het oranje verdringt. Begrijpelijk als we ons realiseren, dat oranje een wijziging is in het roodvormingsproces. In OV 1991 is al opgemerkt dat de zwartkop-veer geen rood of geelcarotinoïde bevat. Voor een volledige lijst van de maskerkleurcombinaties verwijs ik naar mijn boekje

De klassieke veerbouw van de zwartkop en de hoger ontwikkelde veervorm van de roodkop, is op zichzelf geen bewijs voor de stelling dat de zwartkop de oorspronkelijke vorm moet zijn. De verlengde staartdekveren van de Pauw vertonen een zeer hoog ontwikkelde aangepaste veerbouw. De "Witte Pauw", waarover geen twijfel bestaat dat dit de mutatievorm is, heeft een klassieke veerbouw. Mutaties die een hogere ontwikkelingsvorm terugbrengen naar

Xz+/Xz+	= zuiver RK man	Xz+/Y	= RK pop
Xz+/Xz	= RK man split voor ZK.	Xz/Y	= ZK pop
Xz/Xz	= ZK man		

We kennen geen RK split voor ZK poppen.

Voor de oranjekop gebruik ik het symbool g omdat o minder geschikt is als enkelvoudig symbool en r in strijd is met de uitgangspunten (z.b.). Bovendien zal

"de Gouldamadine".

De navolgende combinaties zijn uitgewerkt:

Maskerkleuren bij de Gouldamadine

Verervingsschema's. Gouldamadine.

Zwartkop x roodkop/oranjekop.
 Zwartkop/oranjekop x roodkop/oranjekop.
 Zwartkop/oranjekop x roodkop/oranjekop.
 Roodkop/zwart-oranjekop x roodkop/oranjekop.
 Roodkop/zwart-oranjekop x zwartkop/oranjekop.
 Roodkop/zwart-oranjekop x zwartkop/oranjekop.
 Oranjekop/zwartkop x zwartkop/oranjekop.
 Oranjekop/zwartkop x zwartkop/oranjekop.

Opmerking:
 We lezen de schema's per kolom van boven naar beneden, eerst kolom een, daarna kolom twee enz. Links (linksboven) is het eerste vakje, rechts (rechtsonder) het laatste.

Zwartkop x roodkop/oranjekop

$Xz/Xz.g+/g+ \times Xz+/Y.g+/g- \rightarrow$ JE

MAN POP	Xz+ g+	Xz+ g	Y g+	Y g
Xz g+	Xz g+	Xz g+	Xz g+	Xz g+
	Xz+ g+	Xz+ g	Y g+	Y g

1 t/m/4: Mannen en poppen hebben een rode snavelkleur. Alle mannen zijn RK split voor ZK, alle poppen zijn ZK. Van beide geslachten is de helft split voor OK.

Zwartkop/oranjekop x roodkop/oranjekop

$Xz/Xz.g+/g \times Xz+/Y.g+/g- \rightarrow$ JE

MAN POP	Xz+ g+	Xz+ g	Y g+	Y g
Xz g-	Xz g+	Xz g+	Xz g+	Xz g+
	Xz+ g+	Xz+ g	Y g+	Y g
Xz g	Xz g	Xz g	Xz g	Xz g
	Xz+ g+	Xz+ g	Y g+	Y g

1 t/m/8: Man nummer 4 heeft een oranje snavelkleur, evenals pop rechts onder in het schema (= 8). Alle overige mannen zijn RK split voor ZK, alle poppen zijn ZK. Split OK en niet split voor OK zijn niet te herkennen.

Zwartkop-oranjekop x roodkop/oranjekop

$Xz/Xz.g/g \times Xz+/Y.g+/g- \rightarrow$ JE

MAN POP	Xz+ g+	Xz+ g	Y g+	Y g
Xz g	Xz g	Xz g	Xz g	Xz g
	Xz+ g+	Xz+ g	Y g+	Y g

De vader is ZK met een oranje snavel. Dochter 4 is eveneens een ZK met oranje snavel. Zoon 1 is een RK split voor ZK en

OK, maar zoon 2 is een OK split voor ZK, maar kan ook RK overdragen aan de nakomelingen. Dit laatste maakt het voor vele liefhebbers onduidelijk.

Roodkop/zwart-oranjekop x roodkop/oranjekop.

$Xz+/Xz.g+/g \times Xz+/Y.g+/g- \rightarrow$ JE

MAN POP	Xz+ g+	Xz+ g	Y g+	Y g
Xz+ g+	Xz+ g+	Xz+ g+	Xz+ g+	Xz+ g+
	Xz+ g+	Xz+ g	Y g+	Y g
Xz+ g	Xz+ g	Xz+ g	Xz+ g	Xz+ g
	Xz+ g+	Xz+ g	Y g+	Y g
Xz g+	Xz g+	Xz g+	Xz g+	Xz g+
	Xz+ g+	Xz+ g	Y g+	Y g
Xz g	Xz g	Xz g	Xz g	Xz g
	Xz+ g+	Xz+ g	Y g+	Y g

De vader is RK split voor ZK (Xz) en OK (g), de moeder is RK split voor OK (g). Er verschijnen geen ZK mannen, wel OK (nmr 6 en 8). Nmr 14 is een OK pop. Nmr 1 is een zuiver RK man, nmr 16 is een ZK pop met oranje snavelpunt.

Maskerkleuren bij de Gouldamadine

Roodkop/zwart-oranjekop x zwartkop/oranjekop

$Xz+/Xz.g+/g \times Xz/Y.g+/g \rightarrow$ JE

MAN POP	Xz g+	Xz g	Y g+	Y g
Xz+ g+	Xz+ g+	Xz+ g+	Xz+ g+	Xz+ g+
	Xz g+	Xz g	Y g+	Y g
Xz+ g	Xz+ g	Xz+ g	Xz+ g	Xz+ g
	Xz g+	Xz g	Y g+	Y g
Xz g+	Xz g+	Xz g+	Xz g+	Xz g+
	Xz g+	Xz g	Y g+	Y g
Xz g	Xz g	Xz g	Xz g	Xz g
	Xz g+	Xz g	Y g+	Y g

Zoon nmr 8 en dochter nmr 16 zijn ZK met oranje snavels.
Zoon nmr 6 en dochter nmr 14 zijn OK.

Roodkop/zwart-oranjekop x zwartkop-oranjekop.

$Xz+Xz.g+/g \times Xz/Y.g/g \rightarrow$ JE

MAN POP	Xz g	Y g
Xz+ g+	Xz+ g+	Xz+ g+
	Xz g	Y g
Xz+ g	Xz+ g	Xz+ g
	Xz g	Y g
Xz g+	Xz g+	Xz g+
	Xz g	Y g
Xz g	Xz g	Xz g
	Xz g	Y g

MAN: 1) RK split ZK en OK   POP: 5) RK split OK
2) OK split ZK   6) OK
3) ZK split OK   7) ZK split OK
4) ZK en OK (oranje snavel)   8) ZK en OK (idem)

Bij de hierna volgende twee uitwerkingen zijn de mannen identiek, maar verschillen de poppen in snavelkleur. De gevolgen zijn in het schema af te lezen.

Oranjekop/zwartkop x zwartkop/oranjekop

$Xz+/Xz.g/g \times Xz/Y.g+/g \rightarrow$ JE

MAN POP	Xz g+	Xz g	Y g+	Y g
Xz+ g	Xz+ g	Xz+ g	Xz+ g	Xz+ g
	Xz g+	Xz g	Y g+	Y g
Xz g	Xz g	Xz g	Xz g	Xz g
	Xz g+	Xz g	Y g+	Y g

Oranjekop/zwartkop x zwartkop-oranjekop

$Xz+/Xz.g/g \times Xz/Y.g/g \rightarrow$ JE

MAN POP	Xz g	Y g
Xz+ g	Xz+ g	Xz+ g
	Xz g	Y g
Xz g	Xz g	Xz g
	Xz g	Y g

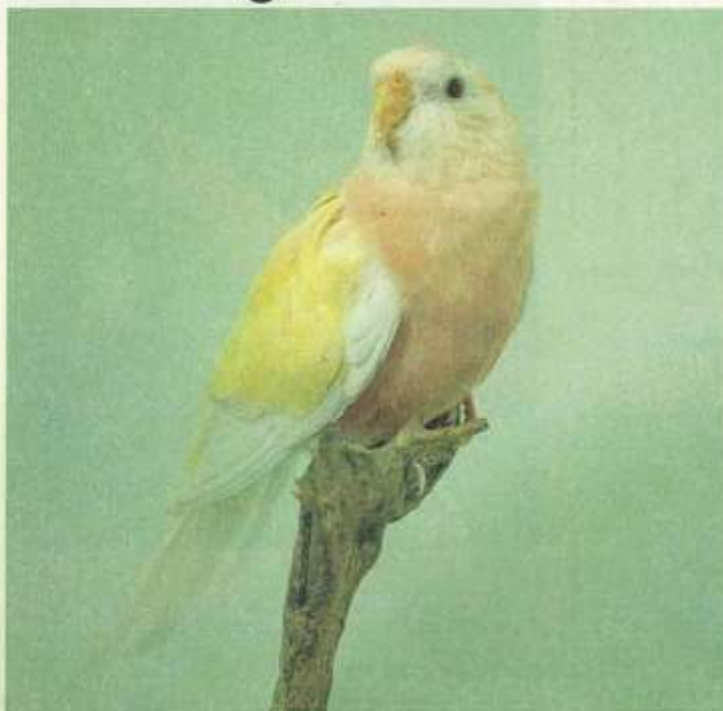
De laatste paring levert uitsluitend genetische oranjekoppen op (g/g). Zoon 1 en dochter 3 zijn OK en zoon 2 en dochter 4 zijn ZK met oranje snavel.

Een volgende keer wil ik ingaan op de "Pastel" vormen en hun verervingswijze. Het een en ander eveneens gepaard gaande met vele schema's.

Voor schriftelijke vragen en onderzoek naar mutaties;

John van Eerd
H.Stokstraat 6
5473 GL Heeswijk-Dinther

Hier is de enige echte

“gele”

Bourkiesparkiet

Naar aanleiding van het artikelje over de “gele bourkes” in Onze Vogels van januari 1991, werd er door iemand opgemerkt dat ik niet compleet bergeveest. Er hoort in het rijtje van “gele” bourkes nog één, en wel de lutino. Hoewel ik zelf van mening ben dat de lutino niet in de rij isabel-pastel en fallow hoor, was ik eerlijk gezegd ook nauwelijks op de hoogte van het bestaan van de lutino. Slechts één keer had ik over een lutino bourkes gehoord en wel van een collega keurmeester. Deze was er een op een keuring tegengekomen. Daar deze vogel niet geheel schoon was, waren er gereede twijfels of de betreffende vogel ook werkelijk een lutino was. Het verbaasde mij dan ook dat ik vlotweg het adres kreeg van Dhr. Ockemulder uit De Krim als zijnde bezitter van lutino bourkesparkieten. Samen met nog een vogelvriend toog ik dan ook op zekere dag naar De Krim. En eerlijk, de lutino bourkes overtrof mijn stoutste verwachting. Had ik een voorstelling van een wat bleek wit-geelachtige vogel, de praktijk bewees het tegendeel. De lutino bourkes is een pracht vogel om te zien en een echte aanwinst in de mutaties van de neophema's. De NBvV heeft al jaren in de standaard staan dat de bourkes zowel in de geelserie als in de roodserie wordt gevraagd. Dat wil zeggen, een lichtgele of een rose omzoming in het vleugeldekk. Duidelijk komt dit uiteraard naar voren in de lutino mutatie. De ene foto laat ook duidelijk een vogel zien met een behoorlijke rode tekening in de vleugel terwijl de andere dit in veel mindere mate toont. In de toekomst zal dit dan ook voor de kwekers een zeer belangrijk aspect worden. Het zal dan gaan als bij de roodbuik en geelbuik turquosine parkiet. Daar is het ook, of geel of rood. Geelbuiken met rode veertjes zijn fout, zo ook bij de lutino bourkes, of een mooie regelmatige rode omzoming of een effen gele vleugel. Een beetje rood in een geelvleugel zal als fout aangerekend worden. Ongemerkt ben ik al een heel eind in de toekomst bezig. Voorlopig is de lutino bourkes nog een zeer kostbare vogel en zal het nog een behoorlijk aantal jaren duren voor deze mutant vrij algemeen voorkomt. Ondanks dat, gaan mijn gedachten bij het ontstaan van een nieuwe mutatie toch ook altijd uit naar de mogelijke mutatie-combinatie's. Bij een lutino wordt er dan onmiddellijk gedacht aan de combinatie met de blauw-mutant, welke combinatie dan de albino zou leveren. Toen ik hier zo over nadacht ontdekte ik met een lichte schok dat deze mutant reeds lang zou kunnen

bestaan zonder dat dat door de eigenaar was opgemerkt. Stelt u zich de wildvorm bourkes maar eens voor. Als u bij deze vogel het geel en het rode carotenoïde wegdenkt, dan houdt u een wat saaie kleurloze vogel over. Het streven van de bourkeskwekers is altijd gericht geweest op meer kleur (geel en rood). Ook de keurmeesters hebben daar altijd de nadruk opgelegd. Het zou dan ook niet te verwonderen zijn, dat als iemand een "blauwe" bourkes (dat is een mutatie met het verlies van alle carotenoïde) gekweekt heeft, hij deze vogel als oninteressant en weinig kleurig van de hand heeft gedaan. Zeker bij een "blauwe" pop, deze hebben toch al minder kleur, is deze situatie niet ondenkbaar. Bourkeskwekers opletten !! Een vogel zonder rose in de borst en buik en met een witte omzoming op de vleugels, kan dus best eens een blauwmutant zijn. Samen met de lutino mutant zou die ons dan de albino kunnen opleveren. De lutino combineren met één van de andere mutaties met melaninereductie heeft weinig zin. De lutino heeft een (nagenoeg) gehele reductie van melanine en zo gauw dit zichtbaar is, dan zijn de andere mutatievormen verdwenen. En de melaninereductie-mutanten, isabel-pastel en fallow, split voor lutino, de lutino bourkes vereeft recessief, zullen hoogstwaarschijnlijk niet van de gewone mutanten te onderscheiden zijn, zodat een combinatie zinloos is. Beter is het om goede wildvorm vogels te gebruiken. Iets anders is de lutino in combinatie met de opaline (= roze). Deze combinatie kan heel mooie vogels opleveren. Stelt u zich maar even voor; de rose bourkes zonder één spootje van (bruin) melanine. Een effen cyclaamkleurige vogel !! Voorwaar in de nabije toekomst een verrijking voor onze hobby !! Nu al pleit ik er voor om deze vogel niet "rubino" te noemen. Bij parkietachtigen zou dat in de toekomst tot verwarring kunnen leiden. Deze fantasienaam geeft namelijk niet duidelijk weer wat de mutatie eigenlijk is. Een rubino zou dan enerzijds een mutatie-combinatie (=lutinomutant + roodfactormutant) zijn, in andere gevallen zou de rubino slechts één mutatie zijn zoals bijvoorbeeld te verwachten bij de lutino pennant.

Deze vogel wordt ook effen rood (witte wangen) of de lutino stanley, om van eventuele lutino mutatie's bij de rode lori's maar niet te spreken. Voorlopig is er echter als eerste aanzet de lutino. Een mutant die gezien mag worden en ook een mutant die de concurrentie van eventueel andere nog komende mu-

tanten de baas kan, want dat heeft de lutinomutatie bij veel andere soorten wel bewezen. Sommige mutanten worden met veel bombarie gelanceerd en verdwijnen tegengesteld bijna geruisloos. Als er met de lutino bourkes

geen rampen gebeuren, voorspel ik hem in ieder geval een grote toekomst.

Tekst: Sieb Harkema
Foto's: Pieter van den Hooven en André Bruggeman

Een oude Vorkstaartplevier.

Plevieren en Kieviten worden nog niet in veel volièrés aangetroffen. Dit komt naar mijn mening vooral door het feit dat je met vis en vlees als voeding te maken krijgt. Vooral het voeren van vis brengt de nodige problemen met zich mee. Denk alleen maar aan de lucht die de vis verspreidt. Wanneer de vogels buiten worden gehouden, geeft dit natuurlijk minder problemen. Binnen overheerst er al gauw een penetrante lucht. Vooral wanneer de temperaturen hoger worden en de vis dan sneller bederft. Wanneer deze problemen voor lief worden genomen, kan men veel plezier beleven aan deze vogelsoorten.

In onze tropische Martinushal verzorgen we al jaren Vorkstaartplevieren (*Clareola pratincole*). Nu hoor ik sommige lezers al zeggen, tropisch, hoe zit het dan met de vislucht? Wel, gelukkig kan de nok van de hal geopend worden zodat een goede ventilatie mogelijk is. Een probleem wat niets te maken heeft met de voeding, maar alles met het gedrag van deze vogels is de oorzaak van het feit dat er een soort „haat-liefde” relatie is ontstaan tussen de plevieren en ondergetekende. Ondanks het grote aantal jaren dat ze al in de hal aanwezig zijn (vanaf 1982) blijven ze erg schuw. Ze reageren erg paniekerig wanneer ik de volièrre binnenga. Daarentegen staat dat

Vorkstaartplevieren in Vogelpark Avifauna

Door: H.v.d.Sluis

ze elk jaar wel een aantal jongen grootbrengen, wat een schitterend gezicht is.

Deze Vorkstaartplevier is één van de acht soorten die we kennen. Ze komen voor van Zuid Europa tot en met Australië. Over het algemeen zijn ze matbruin met witte stuit. Dat Vorkstaartplevieren ook Zwaluwplevieren worden genoemd is niet zo vreemd, ze hebben lange spitse vleugels, en kunnen hun bek wijd open houden wanneer ze op insectenjacht gaan. In Avifauna voeren we ze echter vooral fijngesneden spiering, met een mengsel van gemalen vlees, universeel en millet. Ze zijn verzet op meelwormen en vleesmaden. De vogels zijn ondergebracht in een volièrre van 3m x3m x3m. Ze maken graag gebruik van een vijvertje om in te baden, vooral wanneer er weinig water in staat. Buiten de broedtijd staan ze vooral op het gedeelte wat uit zand bestaat. Binnen de broedtijd staan ze op het met grond en planten bedekte gedeelte van de volièrre. Je ziet ze daar dan ook hun kuiltje krabben om hun eitjes in te leggen. Bij ons leggen ze deze tegen de achterkant van de volièrre aan. Als je de eitjes ziet, begrijp je ook waarom ze op het grondgedeelte gaan broeden. Ze zijn haast niet te onderscheiden, zo goed zijn ze gecamoufleerd! Een legsel bestaat meestal uit drie eitjes, het eerste

Jonge Vorkstaartplevier van twee weken.

legsel gaat in de broedmachine, het tweede legsel mogen ze zelf uitbroeden. We hebben twee eierleggende vrouwtjes in de groep. De Vorkstaartplevieren verdedigen hun nest fel tegen vogels of verzorgers die dicht in hun buurt komen. Man en vrouw broeden de eitjes uit in 19 dagen. De jonge plevieren gaan gelijk achter de oude vogels aan. Na $\pm$ 12 dagen eten ze zelfstandig de op de

grond gevoerde maden op. Toch blijven ze nog om voer bij de oude vogels bedelen. Ze zitten volledig in de veren op een leeftijd van 4 weken. Ze worden door de ouders gevoerd op de volgende wijze: een meelworm of vleesmide wordt in de snavel genomen en in het opengesperde bekje van een jong gestopt. Op zich gaat het grootbrengen van deze plevieren vrij probleemloos.

Alleen dit jaar maakten we voor het eerst mee dat de jonge plevieren via de mazen van het gaas hun hok uitliepen. De oorzaak hiervan zoeken we in het feit dat we de volière hebben opgeknapt met nieuw zand en grond. De grondlaag lag nu gelijk met het muurtje waar het hekwerk op gemonteerd is, en de jonge plevieren konden dus gemakkelijk doorlopen. Zo vonden we 's morgens verkleumde pleviertjes die de nacht zonder hun ouders buiten de volière hadden doorgebracht. Na een kort verblijf in de broedmachine om op te warmen, konden we ze weer terugzetten. We hebben dit probleem opgelost door de onderkant van de volière dicht te maken. De Vorkstaartplevieren doen het bij ons dus goed, toch zijn het volgens mij geen vogels die het aanbevelen waard zijn om in kleine volières gehouden te worden.

Een legsel van de Vorkstaartplevier.

Raza-Espagnola of Spaanse Dwergkanarie

Rond 1950 werd in Spanje begonnen met het terugfokken van deze kanarie naar het model van meer dan vierhonderd jaar geleden. Aanvankelijk richtte men zich op zangkanaries. Ongeveer 1960 ging men over tot een splitsing in zangkanaries (die Timbrados heten) en onze postuurkanarie, de Raza Espagnola. Zoals u uit bovenstaande kunt lezen is de Raza-Espagnola een vrij jong ras in onze postuurwereld. Erkenning als ras in 1960. Vandaar dat dit vogeltje nog maar weinig bekendheid geniet bij de liefhebbers. Ik kan alleen maar zeggen ten onrechte.

Zelf heb ik een ruim aantal jaren ervaring met deze vogels en kan alleen maar positieve geluiden laten horen over deze kleine juweeltjes. Als vogel om te houden, mooi en elegant om te zien, levendig maar absoluut niet schuw. Een goede broedvogel die in de kweek vrijwel geen problemen geeft.

Huisvesting

Door zijn geringe afmeting kunnen we volstaan met kleinere broedkooien, ideaal dus voor liefhebbers die met ruimte moeten woekeren.

Voeding

Hieraan stelt deze vogel weinig eisen. Een goede standaardmengeling van een goede merk zaad is voldoende. Wees matig met voeren, want ze hebben de neiging snel te dik te worden en dat is een radicale fout, want hij moet rank en slank zijn, maar daar komen we zo op terug.

De kweek

Zoals gezegd, een goede broedvogel, die als koppel, maar ook als wisselkweek geen problemen geeft. Het broedrijp worden is geen punt als we voor een goed doordacht lichtschema zorgen. Zelf start ik zo tegen eind februari met koppelen. De vogels zitten dan op 14 uren per dag. Denk er om dat de mannen wat meer tijd nodig hebben om aan te lopen dan de poppen. Zorg dat de tap van de man en de cloaca van de pop van veertjes ontdaan zijn in verband met een betere bevruchting. Zoals gezegd kunnen we paarsgewijs kweken, 1 man - 1 pop of wisselkweek toepassen, 1 man, 2 of 3 poppen, hetgeen bij mij geen enkel probleem geeft wat bevruchting betreft, mits de vogels in uitstekende conditie zijn. De formule van het koppelen is intensief op schimmel, zelf ben ik voorstander van intensief op half-intensief en dit geeft bij mij goede resultaten. Laat u niet verleiden om intensief op intensief te zetten, want dat geeft onherroepelijk een teleurstellend resultaat. In negen van de tien gevallen als de jongen al uit het ei komen, zijn het minderwaardige vogels met grove fouten in de bevedering. De eieren worden door mij uit het nest gehaald en vervangen door kunstetjes. Bij het 4e ei worden de eieren teruggelegd in het nest en deze datum wordt genoteerd op de kweeklijst. Nu is het een kwestie van dagen tellen. Bij de 6e dag schouwen. Mocht er een schierei bij zijn dan vervangen door een kunstet. Mochten alle eieren schier zijn, bega dan niet de fout om de pop van het nest te halen, maar laat haar rustig de dertien dagen uitbroeden. Als u het broeden afbreekt op de 5e of 6e dag dan spaart u daar geen tijd mee. De pop is in deze tijd op het hoogtepunt van haar broedtemperatuur. Op de 13e dag, als alles normaal verloopt, dan zijn de jongen er. De eerste dag doe ik direct nestcontrole, zijn alle jongen uit en zijn er geen eierdoppen achtergebleven?

Eivoer

Bij mij krijgen ze de eerste dag direct een bakje eivoer in de kooi. Denk er om, dit vogeltje kunnen we niet klein houden door ondervoeding. We krijgen alleen maar krakkemikkige jongen zonder weerstand, die zich nooit zullen ontplooiën tot goede levendige tentoonstellingsvogels. De samenstelling van mijn eivoer is echt geen geheim recept maar normaal Ctoonstellingsvogels. De samenstelling van mijn eivoer is echt geen geheim recept maar normaal Cbaar bij de reformwinkels en wat verdunde honing, even in de mixer en klaar is het eivoer. Ze krijgen 3x per dag vers eivoer en 2x per dag vers water en zaad. Als de tijd daar is worden de jongen verspeend en gaan ze met de pop of de man naar de babyvlucht. Deze heeft een afmeting van 100 x 40 x 40 cm. Zij komen daar samen met meerdere jongen van dezelfde leeftijd en leren daar in 1 à 2 weken zelfstandig te worden. Zijn ze zelfstandig, dan naar de vlucht waar ze zich volledig kunnen ontwikkelen en de jeugdrijs doormaken. Hier krijgen ze elke dag eivoer en voldoende zaad.

Selectie

In dit geval bedoel ik selectie op onze kweekvogels. We hebben, als het goed is, ervaring opgedaan bij onze twee ronden jongen die we kweekten. Waar moeten we op selecteren?

1e: slechte nestbouw.

2e: slecht voerende ouders.

3e: veren pikken.

Bij 2 en 3 worden bij mij de vogels uitgesloten voor de verdere kweek en ze verhuizen naar de opkoper. Ook de jongen uit deze ouders moet u goed in de gaten houden, want heel vaak zijn deze factoren erfelijk.

Selectie jonge vogels

De vogels zitten in de grote vlucht. Het is nu zaak de vogels te observeren. Elke dag weer leert u uw vogels kennen. Bij mij zijn de jongen gemerkt met een kleuring. Ik kan dus zien uit welk kweekkoppel ze komen en of het broertjes of zusjes van elkaar zijn. Met de standaard-eisen in uw hoofd kunt u zich een beeld vormen wat voor materiaal u heeft zitten. Maar laten we eerst even de standaard-eisen doornemen:

1e: Grootte moet 11,5 cm zijn of minder.

2e: Borst en rug: Borst moet recht zijn, fijn en afgetekend, dus in een vlakke lijn weglopen naar de buik.

3e: Kop en hals: De kop moet klein en amandelvormig zijn. Nek kort, smal en invallend.

4e: Vleugels en staart: De vleugels moeten op de rug goed sluiten. Ze mogen elkaar niet kruisen. De staart moet smal zijn gesloten en aan de punten de vorm van een zwaluwstaart vertonen.

5e: Poten: De dijen mogen nauwelijks zichtbaar zijn. Pootjes zijn kort.

6e: Bevedering: De bevedering moet gesloten zijn, intensief of matig intensief, zonder enige krulling.

7e: Houding: De vogel moet een levendig karakter tonen en een houding alsof hij van de stok wil vliegen.

Punt 1 en 2: Grootte, borst en rug behoren tot de primaire kenmerken en zijn bij de beoordeling vrijwel doorslaggevend. Vooral de grootte van 11,5 cm telt zwaar. Te grote vogels kunnen gestraft worden met tenminste 4 of 5 aftrekpunten en in het laatste geval ook nog eens 2 bij algemene indruk. Dit waren dan de gegevens uit de standaard. Aan de hand van deze gegevens kunnen we onze eigen vogels beoordelen. Hoe is de grootte, het kopje, de houding, pootjes enz. We moeten voor ons zelf de strenge regel aanhouden, wat niet aan de eisen voldoet, niet naar de T.T.. Dat geeft alleen maar teleurstelling. Maar denk er om, een goede T.T.vogel hoeft nog geen goede kweekvogel te zijn. En een kweekvogel waar wat lichte fouten inzitten kan soms heel goed vererven. Wat niet goed is en grove fouten heeft gaat naar de opkoper. Zadel niet een andere liefhebber op met uw uitschot. Dit kunt u één keer doen en uw naam is weg. Om de standaard-eisen te benaderen moeten we wel aan stamopbouw of lijnenteelt doen. De goede eigenschappen vastleggen en vasthouden. Daarom ben ik voorstander om vooral het eerste jaar wisselbroed toe te passen. We kunnen dan het volgend jaar een ruime keuze maken van kweekkoppels. Bijvoorbeeld vader op dochter, moeder op zoon, maar ook halfbroer op halfzus. Laat u niet verleiden tot volle inteelt, dus geen broer op zus, dat geeft alleen maar teleurstelling. Het is haast overbodig te zeggen dat een goede en succesvolle kweek valt of staat met een goede kweekadministratie. Vooral voor de T.T.gebruiken we uitstekend intensieve en half intensieve vogels. Schimmelvogels hebben meestal weinig succes. Ze komen te graf over.

Tekst: R.M.v.d.Pijl

Oproep

De Technische Commissie Kleur- en Postuurkanaries zal in het voorjaar 1992 weer een opleiding tot keurmeester van kleurkanaries van start laten gaan. Om met kans op succes deze opleiding te kunnen volgen zal men op de Bondskampioenschappen te Breda in januari 1992, een toelatingsexamen moeten afleggen. Deelname aan dit examen is alleen mogelijk als men aan de volgende eisen voldoet:

- Lid zijn van de N.B.v.V. en de leeftijd van 18 jaar hebben bereikt.
- Meer dan normale interesse hebben voor alles wat op kleurkanaries betrekking heeft.
- Gedurende minstens 5 jaren met succes meerdere kleuren, zowel reeds langer bestaande alsook zogenaamde "nieuwe kleuren", te hebben gehouden en gekweekt.
- Liefst enige kennis bezitten met betrekking tot de vererving van kanariekleuren.
- In staat zijn de voorkomende kanariekleuren te herkennen, ervan uitgaande dat, zeker bij de reeds langer bestaande kleuren, geen ernstige fouten mogen worden gemaakt.
- Bereid zijn gedurende minstens 2 jaren, één zaterdag per maand aan de opleiding deel te nemen.
- Over voldoende vrije werkdagen beschikken om minstens 5 maal per seizoen bij verschillende keurmeesters, tijdens de officiële keuringen die aan wedstrijden vooraf gaan, praktische keurervaringen op te doen.
- Men mag niet kleurenblind zijn of moeite hebben met het herkennen van de kleuren rood en groen. Er zal daarom terplaatse een test "kleuronderscheidingsvermogen", kortweg KOV genoemd, worden afgenomen. De kandidaat zal bereid moeten zijn hieraan mee te werken.

Indien men niet aan voornoemde eisen kan voldoen is het overbodig zich voor het toelatingsexamen aan te melden. Ter kennismaking en ter voorbereiding op dit toelatingsexamen is door de Technische Commissie een kortdurende introductie cursus gepland. Deze introductie cursus zal worden gegeven in de maanden oktober en november in een aantal nader te bepalen plaatsen. Aangezien aan het eind van deze introductiedagen door de regionale docenten een voorselectie zal worden gehouden, is het van belang deze introductie cursus te bezoeken. Belangstellenden voor bedeelde introductie dienen zich vóór 7 September a.s. schriftelijk op te geven, met vermelding van het volledige adres en eventueel telefoonnummer, bij de coördinator van de opleiding voor keurmeester van kleurkanaries:

J.M.C.van Kempen.
Gevekerstraat 89
6191 RN Beek.
Tel: 046-371218.

NUTTIGE WENKEN B

Tekst: L.Meulemans en
Th.Bruynaers
Foto's: Jan Blasman

In onze vorige artikelen hebben we uitgebreid gesproken over de meest elementaire begrippen van de erfelijkheidsleer. Zonder deze kunnen we eigenlijk niet verder. We hebben de erfelijke eigenschappen allemaal genoemd en iedereen moet daaruit nemen wat voor hem van belang is. Het is zeker niet zo dat iedereen alles moet weten. Laat dat maar aan de deskundigen over of aan hen die graag puzzelen. Het is een zeer interessante bezigheid.

In dit en de volgende artikelen willen wij gaan werken met een of twee van die eigenschappen en dan ook proberen aan te geven hoe u er het beste mee om kunt gaan. Daarbij is het uitgangspunt dat u zelf met de gegevens van uw eigen vogels kunt gaan werken. Heel belangrijk is een ander schema waarin we alle vetstofvogels kunnen onderbrengen. Zo'n zelfde schema, maar dan veel uitgebreider zullen we maken voor de gepigmenteerden. Vetstofvogels zijn vogels die geen pigment meer hebben en dus alleen de bijkleur hebben overgehouden, hoewel bij veel vetstofvogels het pigment nog terugkeert in de vorm van bonte veerdelen. Dat geeft meteen aan hoe moeilijk het is om een erfelijke eigenschap volledig kwijt te raken. We zullen daar straks op terug komen, want dat is toch wel een belangrijk gegeven, omdat dat ook geldt voor andere eigenschappen. Dat we het bont zo moeilijk weg krijgen komt omdat het een intermediaire eigenschap is en om die reden zoveel tussenvormen kent.

In de vetstofserie kennen we drie bijkleuren: Wit
Geel
Oranjerood

In deze hoofdgroepen kunnen ook andere factoren een rol spelen:

ivoor sc(recessief)
ino eb(recessief)
ino/ivoor sc eb
mozaik M+ (dominant) te zien aan de +

mozaik/ivoor
m+ sc.

In de mozaikserie kunnen we ook nog lutino's hebben: de mozaiklutino en de mozaikrubino

Als we nu willen gaan kweken met vogels in deze groep, hebben we alleen met de genoemde factoren te maken.

Dat zijn de bijkleur, de intensiefactor en bij de ivoren de ivoorfactor.

Dominant wit.

Voor deze vogels is het belangrijk zo weinig mogelijk gele aanslag in de vleugels te hebben. We moeten daar

voor zorgen. Het beste is dominant wit x dominant wit te kweken. Hieruit krijgt men allemaal dominant witte. Het kan wel eens nodig zijn om geel in te kweken. Het beste is dan vogels te nemen met een zeer zwak geelbezit. De kans op de gele aanslag blijft binnen de perken. Heel belangrijk is ook de intensiefactor in de gaten te houden. Bij de witte vogels is dat te zien aan de lengte van de bevedering. Wordt die te kort dan zullen we partners moeten nemen met een langere bevedering. Soms zullen we daarvoor de strogele moeten nemen. Het is dan toch afwachten hoe de resultaten daarna zullen zijn. Selektie van de jongen is het belangrijkste. Steeds die jongen aanhouden met het minste geelbezit, waarbij we steeds de lengte van de bevedering in de gaten moeten houden.

In een schema ziet dit er als volgt uit:

Factor	ivoor	ino	ino/iv.	mozaik
bijkleur dom.wit	----	albedo	-----	-----
rec.wit	----			
strogeel	geeliv.	lutino	lutino/iv.	geelmoz.
goudeel	goudgeelivoor			
o.r. rood	or.roodivoor	rubino	rubino/iv.	or.roodmoz.
zalm	or.roodivoor schimmel			

DE KANARIEKWEEK

Recessief wit.

We hebben gezien dat recessief wit cb een recessieve factor is. Dat houdt in dat deze bij zowel de man als bij de pop dubbel aanwezig moet zijn omdat het tevens een onafhankelijke factor is. Recessieve witte zijn om die reden wel altijd fokzuiver voor wit. Het is niet gemakkelijk om met deze vogels te kweken. Het zijn al zwakke vogels omdat ze de dubbele recessiefactor bij zich hebben. Als we recessief x recessief kweken worden de vogels nog zwakker en die paring is dus niet aan te raden. Toch zijn er kwekers die deze paring met goede resultaten toepassen. Als we weten hoe de ouders van de door ons gebruikte man en pop zijn kan dit wel goed gaan. Een voorzichtiger paring is **strogeel x recessief wit. Uit deze paring krijgen we 100% gele vogels die split zijn voor recessief wit.** Uit het feit dat we een strogele hebben genomen mag duidelijk zijn dat de jongen niet intensief zullen zijn. Ook bij deze vogels is het alleen aan de bevedering te zien hoe intensief de vogels zijn. Dat moeten we ten allen tijde goed in de gaten houden. Het is bij de witte altijd al een probleem om de bevedering strak te krijgen; denk maar aan het wassen voor de tentoonstelling. Het zal duidelijk zijn dat een kort bevederde vogel eerder strak zit dan een te lang bevederde vogel. We hebben net gezien dat uit geel x recessief wit gele worden geboren split voor wit. Wanneer we nu verder gaan hebben we verschillende mogelijkheden.

Geel/split voor rec.wit x rec.wit

Hieruit worden de volgende vogels geboren: 50% geel/split voor wit
50% recessief wit

In beide groepen komen we mannen en poppen tegen omdat het geen geslachtsgebonden eigenschap is.

Geel/split rec.wit x gele/split rec.wit

Hieruit worden de volgende jongen geboren: 75% geel/split voor wit
25% recessief wit

Ok hier weer mannen en poppen beide groepen.

Willen we dus veel recessief witte kweken dan zullen we een gele split moeten paren aan een recessieve. In dat geval is de kans het grootste nl. 50%. Of we nu een split man of pop gebruiken maakt niet uit, omdat het een onafhankelijke factor betreft die bij de man en de pop dubbel aanwezig moet zijn om zichtbaar

te worden. Worden de vogels te dun of te kort bevederd, zullen we strogele moeten gebruiken. Worden ze te lang bevederd dan kunnen we ook de korter bevederde goudgele gebruiken. Daarmee brengen we de intensiefactor binnen. Bij de witte, maar dat geldt dadelijk ook bij de goudgele, moeten we op de grootte letten. Hierbij speelt het zien een belangrijke rol. De ervaring en het vergelijken met andere vogels, dus selectie, zowel voor de kweek als ook voor de tentoonstelling. Noteer heel secuur alle gegevens in uw kweekadministratie. Laat u zonedig adviseren door collega-kwekers, waarbij u uw administratie volledig openlegt.

Albino.

Wat gezegd is over de recessief witte geldt eigenlijk ook voor de albino, met dien verstande dat hier een extra factor bij komt nl. de **ino-factor** ob, een onafhankelijke, recessieve eigenschap. Deze is dus niet anders dan de recessief witte factor cb.

Kweekmogelijkheden:

1 Albino x geel

Alle vogels zullen geel zijn split voor albino.

2 Albino x geel/split albino

Hieruit worden de volgende jongen geboren: geel/split voor albino
albino's
recessief witte.

In alle jongen uit deze groepen treffen we weer mannen en poppen.

3 Albino x geel/split rec.wit

Hieruit worden de volgende jongen geboren: Geel/Split voor albino
Rec.wit/split voor albino.

4 Albino x rec.wit

Alle jongen uit deze paring zijn rec.wit/split voor albino

5 Albino/split rec.wit x albino

Hieruit kunnen we 50% rec.wit/split voor albino verwachten. De anderen zijn albino.

De paringen 3-4-5 zijn niet aan te bevelen. Wij moeten bij de albino's nl. opletten voor de dubbele recessief factor en heel speciaal voor de inofactor. De albino's missen nl. alle pigment in de ogen en ze zijn daardoor zeer gevoelig voor licht. Zet ze daarom nooit onder een felle lamp en zeker ook niet in vol zonlicht. Kweken van albino x albino mag u nooit doen, omdat deze jongen bijna zeker allemaal blind zullen zijn. Datzelfde zullen we tegenkomen bij lutino x lutino en ook bij de rubino's. Ook daar krijgen we te maken met de dubbele ino-factor. Het zij nog eens opgemerkt alles goed te administreren en indien u vogels aan collegakwekers verkoopt zeg dan hoe u ze gekweekt heeft. Het is bij deze vogels, zeker als het gele betreft, niet te zien of ze split zijn voor recessief wit dan wel voor albino.

Zangsport.....

Vergelijking van zangkanaries en de rest.

Ik ga er vanuit dat het brengen van topvogels op een TT voor elke soort even moeilijk is, of dat nu tropen, kromsnaveligen, kleur- postuur- of zangkanaries zijn. Alleen de moeilijkheden liggen telkens op een ander vlak. Bij de niet-zangvogel wordt veel meer kennis en inzicht vereist van de vererving van kleur, vorm en grootte, het factorbezit van de kweekparen enz.. Het samenstellen van kweekparen bij Harzers en Waterslagers vraagt enige kennis van zang en zangverwantschap. Door te kweken langs redelijk verwante lijnen wordt dit probleem in het algemeen wel opgelost. Te grote bloedverwantschap moet echter vermeden worden. En te kleine vogels zijn ook niet geschikt. De opfok van zangkanaries verschilt niet met die van de kleur- postuurvogels. De presentatie op de tentoonstelling verschilt daarentegen wel sterk met die van de overige vogels. Bij de laatste groep is het show-element veel belangrijker dan bij de zang. Aan het publiek wordt getoond hoe mooi een vogel is, dat is voor iedereen op elk moment zichtbaar. Het showen van zangkanaries afgezien van het heel ander type kool, gaat op deze manier niet. Om het publiek de zang te kunnen laten horen moeten de vogels uitgezet worden in een rustige ruimte. Goed getrainde vogels laten daar hun hele repertoire horen. De laatste jeren zijn er gelukkig steeds vaker op steeds meer plaatsen mogelijkheden om de zang van onze vogels voor het publiek ten gehore te brengen. Meestal is er een keurmeester bij om het lied uit te leggen. Zo gebeurt het ook op de Bondskampioen in Breda. Er is een groot verschil in de voorbereiding op een tentoonstelling of liever gezegd een wedstrijd, omdat je wedijvert met je vogels tegen elkaar, of tegen jezelf als er weinig concurrentie is. Je wilt elk jaar weer een stapje verder komen. Kwekers van kleur, postuur en andere vogels hebben weken lang de tijd om hun vogels op de uiterlijke kwaliteiten te controleren en te selecteren, daarna rest nog de zorg voor een goede conditie en houding, het voorkomen van verlies of breken van vleugel- en staartpenen en de reinheid van vogel en kool. Is dit allemaal in orde, dan kan er tijdens de keuring niet veel meer misgaan. Uiteraard dient de TT-commissie te zorgen voor goede licht omstandigheden.

Deze titel kan allerlei verschillende gedachten oproepen. Het ene uiterste is de gedachte dat vogelsport met andere vogels dan zangkanaries geen sport zou zijn. Het andere uiterste is de specifieke sportbeleving met zangkanaries met zijn vele aantrekkelijke maar soms ook moeilijke kanten.

Zangkanaries kunnen ondanks een goede training hun lied geheel of gedeeltelijk achterwege laten. Soms laten ze bepaalde variaties van een toer niet horen, terwijl ze dat thuis wel deden. Dan hebben ze hun dag niet. Of zijn ze misschien nerveus geworden door de vreemde ruimte waarin ze staan. Of het tijdstip waarop ze worden voorgedragen is minder gunstig- de beste momenten liggen halverwege de morgen en halverwege de middag- of het weer is plotseling omgeslagen. Er zijn zeer

veel oorzaken die de zangprestatie ongunstig kunnen beïnvloeden. Vele ervan zijn niet te beïnvloeden en zijn meestal ook niet te voorzien. De uitkomsten van een keuring zijn bij Harzers en Waterslagers veel verrassender dan bij de keuring van bijvoorbeeld vijftig recessief witte kanaries. De keurmeester haalt ongetwijfeld de beste vogel eruit. Bij zangkanaries moet je maar afwachten of de vogels alles brengen wat ze in zich hebben. Soms hoor je aan de kwaliteit van het stemgeluid en een enkele toer

DK

N

da's pas sport.

H.Ruiter

dat ze van goede komaf zijn, maar het op dat moment niet voor honderd procent waarmaken. We zien dan ook een veel grotere spreiding in behaalde punten bij zangkanaries. Bij de Waterslagers is dat nog groter dan bij de Harzers. Het zal nu voor ieder duidelijk zijn dat bij zoveel verschil in voorbereiding op en invloeden tijdens de keuring, dat ook de resultaten anders beoordeeld moeten worden. Omdat het een momentopname is zegt prijs of geen prijs niet zoveel. Op een volgende wedstrijd kan het weer heel anders zijn. Over het algemeen zijn de vogels op de keuringen in november nog niet op hun top. In december zitten ze meestal wel vast op hun lied. Een zangkweker beoordeelt zijn vogels over een heel wedstrijdseizoen. Een kleurkweker weet daarentegen dat zijn kampioen op een onderlinge wedstrijd het op een volgende keuring ook weer goed zal doen, mits de penner niet gebroken zijn, al is de concurrentie dan wat groter.

De zangsport in het bijzonder.

Zang is een cultuurproduct van aangeleerde toonstukken die erfelijk zijn vastgesteld. Bij het aanleren heeft men handig gebruik gemaakt van het imitatie-talent van de kanarie. Selectie van kanaries die de gewenste toonstukken het best brachten is de basis geweest voor het ontstaan van Harzers, Waterslagers en Timbrado's. Het imitatievermogen heeft ultiem ook zijn keerzijde. De mankanaries kunnen ook verkeerde toeren van elkaar leren. In het verleden heeft men dat al te strikt genomen, en vaak ook met een waas van geheimzinnigheid omgeven, dat heette dan kwekerskunde. Het overnemen van ongewenste toeren kan natuurlijk gebeuren, maar het moet wel een "toonstuk" zijn waarvoor de vogel de aanleg bezit. Een Harzer neemt wel geslagen kloeken over van andere Harzers of vlakke van waterige kloeken van Waterslagers, maar niets en dan ook niets van Timbrado's die hij dag in dag uit in zijn buurt -dus binnen zijn gehoor- heeft. Collega Koster heeft dat al eerder vermeld, zie Onze Vogels febr. 1990 blz. 58/59. Het imiteren beperkt zich tot toeren waarvoor de vogel de aanleg bezit, hierbij valt te denken aan kenmerken als toonhoogte, tempo en structuur, dat is de "uitspraak" van de toer. Nog niet alles is uitgeprobeerd, maar vast staat dat Harzers en Timbrado's elkaar niet beïnvloeden.

Evenmin wordt de Harzerzang beïnvloed door de Yorkshire, maar gedeeltelijk wel door de Waterslager. Het vermogen tot het zingen van het soort eigen lied en ook de kwaliteit ervan is een erfelijke aangelegenheid. Dat betekent dat ook de poppen -hoewel ze niet zingen, hooguit een kort toertje van weinig waarde- hun bijdrage leveren aan de zangcapaciteiten van hun zonen. Men zegt wel eens: "met de poppen breng je de zang buiten de deur", met andere woorden selecteer de poppen ook streng. Een kleurkanariepop laat de kleur zien die ze vererft. Een Harzer pop kan niet tonen welke zangcapaciteiten ze doorgeeft aan haar zonen. Een extra moeilijkheid dus ten opzichte van de kleurkweek, maar wel een uitdaging. De zangopleiding begint al in het nest. De jonge vogel pikt dan al het soort eigen lied op van de kweekmannen, mits ondergebracht in dezelfde kweekruimte. Op een leeftijd van 8 à 9 weken beginnen ze zelf met geluidsproeversels. Dit frazelen gaat tijdens de rui gewoon door. Eind september kan men al gedeelten van toeren herkennen, het zijn nog losse toonstukken. De afzonderlijke toonstukken moeten nog tot één geheel met elkaar worden verbonden. Dit gebeurt in de zangkooitjes die dan in de zangkast geplaatst zijn. Nadat het lied als één geheel wordt gebracht, moet het africhten gebeuren. De vogels moeten leren om hun zang ten gehore te brengen als ze in het volle licht komen. De meeste vogels weten dat ze hun lied moeten brengen na 8 à 10 keer uitzetten. Daarna rusten er dan meestal maar enkele dagen voor de keuring. Goed afgerichte vogels kunnen hun lied wel brengen. Over de kwaliteit ervan heeft de kweker zich nog maar een beperkt beeld kunnen vormen. Want het uitzetten duurt, bij mij bijvoorbeeld niet zo lang (ca. 10 minuten) en bovendien zijn het 10 à 12 vogels tegelijk. Elke dag kan er nog wat verandering komen in de kwaliteit van de zang, zowel positief als negatief. Een volledige individuele beoordeling is niet mogelijk. 't Is overigens wel een mooie periode om dagelijks van de zang te genieten. Het bepalen van de zangkwaliteit is een moeilijkheidsfactor die we buiten de zangwereld in een heel andere mate tegenkomen. Zoals eerder opgemerkt is elke keuring een momentopname. Het kan meevalen, het kan ook tegenvallen. Dit laatste vooral als blijkt dat de vogels nog niet hun volledige zangprestatie hebben willen brengen, iets wat ze thuis veel

gemakkelijker deden. Dat maakt zo'n wedstrijd spannend. Immers de vogels van andere kwekers zitten in hetzelfde schuitje. Zangkwekers gaan daarom ook niet af op die ene wedstrijd, veel vogels gaan naar drie of meer wedstrijden. Telkens is het weer anders. De zang varieert gedurende het TT-seizoen. Het is dan een hele voldoening als een vogel achtereenvolgens 94-92-92 en 90 punten scoort bij vier verschillende keurmeesters. Dan weet je dat je met zo'n vogel een hele goeie hebt gekweekt en opgeleid. Het is een samenspel: wat je erin gekweekt hebt, moet je er ook uit zien te halen. Incidenteel een prijs behalen is leuk, maar niet het belangrijkste. Het gaat erom dat het behaalde aantal punten goed is, dat andere kwekers met hun vogels net iets meer halen kan je misschien wel een prijs kosten, maar je weet dat de kwaliteit van je eigen vogels goed is. Een onderlinge wedstrijd tegen jezelf spelen, bij -helaas- gebrek aan concurrentie, kan heel goed. Vergelijk dan niet de resultaten van een onderlinge wedstrijd met de onderlinge wedstrijden van voorgaande jaren, maar vergelijk liever een heel wedstrijdseizoen met andere wedstrijdseizoenen, dan pas kan de balans worden opgemaakt. Probeer na een wat minder goed uitgekakte wedstrijd de oorzaken te achterhalen; waren de vogels voldoende en in verschillende ruimten getraind? Hadden ze thuis kort voor de keuring wat minder zangjiver getoond? Was hun conditie goed? Heeft de voeding niet plotseling een verandering ondergaan? En nog veel meer, soms verklaarbare soms onverklaarbare dingen kunnen de resultaten van een keuring naar beide kanten beïnvloeden. Raak als kweker zelf niet van de wijs, als de vogels dat wel waren. Als we alles al van te voren wisten, dan is de sport eraf. Maar dat geldt ook voor een voetbalwedstrijd, een schaatskampioenschap of een wielervedstrijd om maar wat te noemen. Het is en het blijft een echte wedstrijd -over een heel seizoen-, waarbij je als kweker wel het een en ander kunt doen, maar toch niet alles in de hand hebt. Een sportieve reactie hierop.....dat is pas sport. Die reactie is om het volgende jaar nog betere vogels te kweken, ze nog beter op te leiden en nog meer te genieten van de muziek die een door u gekweekt wezentje van ongeveer 25 gram kan produceren.

De kaneelkleurige

Tekst: Meindert

De kaneelkleurige kwartellijster (**Cinclosoma cinnamomeum**) is een letterlijke vertaling van het Engelse Cinnamon Quail-thrush.

Grzimek noemt hem evenwel Kaneelkleurige grondtimalia en onder meer vermeldt hij daarbij dat deze bodemvogels op vele lijstersoorten lijken wat grootte, vorm, verenkleed en vlekkenpatroon in het jeugdkleed betreft.

Zij horen dus niet tot de echte Timalia's (**Timalinae**) en evenmin tot de echte lijsters van het geslacht **Turdus**. Maar enfin, het was immers Shakespeare die zei: "What's in a name?". U gebruikt de naam maar die u het geschiktst vindt.

Signalement

Deze voornamelijk op de grond levende vogels hebben een lengte van circa 20 cm. Het mannetje is van boven kaneelkleurig bruin met donkere, vrijwel zwarte schouders met twee opvallende witte strepen. Boven en onder de ogen loopt een witte streep. De borst is aan de onderkant zwart, maar wordt naar de buik wit. De zijkanten van het lichaam, de flanken, zijn eveneens lichtbruin tot kaneelkleurig.

Het vrouwtjesparen van te maken. Ook de zaden worden benut: ze heeft een meer grijsbruinachtige kop; de keel is bij haar niet zwart maar roomkleurig tot licht geligbruin. Het woongebied van deze vogels strekt zich uit over het midden van Australië, van zuidwestelijk Queenland en noordwestelijk Nieuw Zuid Wales tot in westelijk Australië, zuidelijk tot de boomgrens van de mulga en eucalyptus. (Mulga is de volksnaam voor de Australische boom **Acacia aneura**. De autochtone bevolking gebruikt het hout van deze bomen

e kwartellijster.

Foto's: P.E.Rodgers

om er speren van te maken. Ook de zaden worden benut: ze worden gemalen en dan gegeten. Het lover wordt aan het vee gevoerd.) Men onderscheidt er twee rassen, waarvan één dusdanig getekend is, dat hij door sommige auteurs beschouwd wordt als een aparte soort. Deze vogels houden zich het liefst op in halfwoestijnen met struikgewas, op zodanige steenachtige terreinen, waar de kleur van de grondlijsters fraai mee overeenkomt. Vaak zijn ze te zien langs de randen en de afscheidingen van de mulgawouden. Het zijn zogenaamde standvogels, hetgeen wil zeggen dat zij ter plekke blijven en niet wegtrekken. Het geluid wordt beschreven als een ietwat klagend gefluit, bestaande uit vijf of zes noten: "Whieie-wh-wh-whie-whieie". Het is op een flinke afstand te horen en wordt meestal geproduceerd in de ochtend- en avondschemering. Gedurende deze perioden zijn de vogels ook verreweg het actiefst. Overdag, als het daar in het binnenland bloedheet is, houden zij zich liever schuil in de schaduw van dichte struiken. Het voedsel bestaat voornamelijk uit insecten en andere kleine ongewervelde diertjes. Het nest is komvormig en bestaat uit takjes en vooral veel dode bladeren. Doorgaans bevindt het zich aan de voet van een lage struik. Er worden maar twee eieren gelegd. Soms zijn ze grijsachtig wit, dan weer bruinachtig grijs, voorzien van blauwgrijze ondervlekken en donkerder bruine vlekken en lengtestrepen. In de mij ten dienste staande lectuur heb ik niets kunnen vinden over de broedgewoonten.

Training van tentoonstellingsvogels

"Het tentoonstellen van vogels is niet het lukraak inzenden van vogels naar een tentoonstelling, maar er moet een zorgvuldige training van die vogels aan vooraf zijn gegaan. In bijna alle gevallen gaat de tentoonstelling vooraf door een keuring van de vogels. De vogels moeten in een perfecte conditie zijn en zoveel mogelijk aan de normen van de keuring voldoen. Dit komt het beste tot uiting bij getrainde vogels".

Inleiding

Ieder jaar blijkt weer dat er veel desillusies bij inzenders zijn omdat de keurmeester minder punten bleek over te hebben voor de door de inzender ingebrachte vogels als deze wel had verwacht. Vaak wordt dan verwezen naar de ondeskundigheid van de keurmeester. In een enkel geval zal dit wel van toepassing zijn maar meestal is de oorzaak van een tegenvallende beoordeling terug te voeren op de zorg en de kennis van de inzender. De taak van de keurmeester is om op het keurbriefje aan te geven waarom deze beoordeling minder goed uitgevallen is. Een keurmeester zal ook de goede eigenschappen van een vogel vermelden. Tevens is het een taak van de keurmeester een goede voorlichting te geven aan inzender/fokkers om te komen tot goede tentoonstellingsresultaten. De taak van de inzender/fokker is om zoveel mogelijk kennis te vergaren en adviezen van "deskundigen" op te volgen.

Wie zijn nu die "deskundigen" ?

Op de eerste plaats wordt een keurmeester gezien als deskundige. Een keurmeester heeft jarenlange studie achter de rug en mag gezien worden als kundig op het gebied van beoordeling van vogels. Elke keurmeester heeft wel een specialisatie gedaan, hetgeen inhoudt dat de betreffende keurmeester vervolopleidingen heeft gevolgd welke tot deze specialisatie heeft geleid. Als voorbeeld geef ik de keurmeester met "Z.J" achter zijn naam hetgeen betekent dat deze keurmeester een vervolopleiding heeft gevolgd m.b.t. keuren, vererving, vederstructuur en de fok van Zebrevinken en Japanse Meeuwen. Natuurlijk heeft bedoelde keurmeester ook de benodigde kennis van andere vogels. Op de tweede plaats, en misschien moeten we wel zeggen op de allereerste plaats, zijn er de ervaren fokkers. De gespecialiseerde fokkers kunnen u indien gewenst alle benodigde informatie verschaffen over de manier om de vogels in optimale wijze op de tentoonstelling te brengen.

Hoe komt u aan de gewenste informatie ?

De keurmeester geeft in eerste instantie zijn adviezen weer op het keurbriefje. Alle ingeschreven vogels worden middels het keurbriefje beoordeeld. De puntenwaardering is niet van het grootste belang. Het belangrijkste is het lezen van de bemerkingen van de keurmeester. Hierin geeft hij de fouten, maar ook de positieve kanten weer. Vele keurmeesters, maar ook ervaren fokkers, geven lezingen. Hier is voor u de mogelijkheid via een vraag- en antwoordspel kennis te vergaren. Ook een goede manier om kennis te vergaren is het bezoeken van ervaren fokkers welke u middels voorbeelden kunnen laten zien hoe ze te werk gaan. Tevens is het lezen van literatuur (zoals Onze Vogels, clubbladen, etc.) van groot belang. Duidelijk mag zijn dat er kennis van de fokker moet zijn om een vogel in **optima forma** op de tentoonstelling te brengen.

Training en africhting in het nestkastje.

De training en africhting begint in de meeste gevallen al in het nest, zodra de jonge vogel geboren is. De dagelijkse nestcontrole vanaf de uitkomst van de eieren is een noodzaak. Iedere fokker dient dagelijks de gang van zaken in het nest te controleren om eventuele storingen in het grootbrengen van de jongen op te merken. Dode jonge vogels dienen direct uit het nest verwijderd te worden. Slecht gevoerde jongen dienen indien mogelijk overgelegd te worden naar een ander goed voerend koppel. Achterblijvers dienen uit het nest verwijderd te worden (hard maar noodzaak !!!). Natte nesten dienen verschoond te worden (een bron van ziektes). Indien de vogels de juiste dikte van de pootjes bezitten dienen ze geringd te worden (gebruik de juiste ringmaat), daarna dagelijks controleren zodat de ringen niet vastgroeien of bij te vroeg ringen afgedleden zijn. Neem daartoe de jonge vogels dagelijks in de hand en controleer of de ring niet strak gaat zitten door vervuiling etc.

Uitgevlogen jonge vogels.

De broedkooi dient zodanig ingericht te zijn dat de jonge vogels al iets van de tentoonstellingskooi herkennen. De zitstokken dienen op dezelfde afmeting als de tentoonstellingskooi te zijn aangebracht. Het voer en waterbakje dient zoals in de tentoonstellingskooi te zijn. Pak de jonge vogels zo nu en dan eens in de hand, hierdoor maakt u ze vertrouwd met u als fokker.

Zelfstandige jonge vogels.

Indien de jonge vogels zelfstandig zijn is het raadzaam deze van de ouders te scheiden. We brengen de jonge vogels bij voorkeur de eerste week onder in een tentoonstellingskooi. Bestaat het aantal jongen uit meer dan vier dan verdelen we ze over twee kooien. Nooit meer dan vier jongen in een kooi. Het is echter niet aan te bevelen om slechts 1 jonge vogel in een tentoonstellingskooi onder te brengen. Pas zelfstandige jonge vogels dienen contact te houden met nest- of soortgenoten. Plaats daarom minimaal twee pas zelfstandige jongen in de tentoonstellingskooi. Het plaatsen van pas zelfstandige jongen in een tentoonstellingskooi heeft tot doel de jonge vogels in een vroeg stadium aan de tentoonstellingskooi te wennen. Ze zullen hierin, indien geselecteerd voor de tentoonstelling, nog vele uren in door moeten brengen.

De verdere ontwikkeling.

Nadat de jonge vogels een week hebben doorgebracht in de tentoonstellingskooi worden ze overgebracht naar een ruime kooi (nog niet naar de vlucht). In deze kooi is het aan te bevelen dezelfde voer- en waterbakjes te gebruiken als in de tentoonstellingskooi. De afstand van de zitstokken op dezelfde afstand als in de tentoonstellingskooi. Hierin laten we de jonge vogels een tweetal weken verblijven alvorens ze overgebracht worden naar de grotere vluchten. Als de jonge vogels overgebracht worden naar de grotere vluchten dienen we met een aantal zaken rekening te houden:

- A: Plaats meerdere voer- en waterbakjes in de vlucht zodat de jonge vogels de kans krijgen om voldoende te eten en te drinken. Omdat er in de vlucht telkens jonge vogels bij gepiaast worden zal er een rangorde gevestigd worden. De minder brutale onder deze jongen zouden niet bij de voerbakken toegelaten worden en verhongeren. Als er meerdere voeder- en drinklaatsen zijn is dit probleem vrijwel opgelost.
- B: Hou de jonge vogels nauwlettend in de gaten. Indien u opmerkt dat er een vogeltje verstoten wordt plaatst u deze terug naar de vorige fase.
- C: Als het geslacht (man of pop) zichtbaar is, of later door bijvoorbeeld de zang duidelijk wordt is het raadzaam de mannen van de poppen te scheiden. Daarom is het aan te bevelen over minimaal twee vluchten te beschikken. Het voordeel van deze scheiding is dat er minder ruzies ontstaan in de vluchten en paarvorming in een vroeg stadium voorkomen

wordt. Door deze paarvorming ontstaan schermutselingen welke vaak gepaard gaan met beschadigingen van het verenpakje.

De eerste tentoonstelling is in aantocht. Zo'n tien weken voor de eerste tentoonstelling waaraan u deel wilt nemen plaatst u die jonge vogels welke u geschikt acht voor een tentoonstelling twee bij twee in een tentoonstellingskooi. Hierbij dient opgemerkt te worden dat er twee mannen of twee poppen bij elkaar geplaatst worden maar nimmer een man en een pop. We letten erop dat de op te kooien vogels alle nageltjes en teentjes bezitten en geen vergroeiingen aan de snavel heeft. Deze vogels zijn als tentoonstellingsvogel ongeschikt. Als u de jonge vogels op voorgaande wijze heeft gewend aan de tentoonstellingskooi zult u opmerken dat de vogels niet bang zijn in deze kooi. Ze accepteren deze huisvesting zonder schuw door de kooi te razen. Zorg dat de verlichting aangepast wordt aan de tentoonstellingsbeichtingsduur. Dit is meestal van 08.00 uur 's morgens tot 10.30 uur 's avonds. Deze belichting houden we aan tot het tentoonstellingsseizoen voorbij is. Na zo'n twee weken (acht weken voor de tentoonstelling) worden de jonge vogels goed bekeken, geconditioneerd en apart in tentoonstellingskooien gehuisvest. Het conditioneren houdt in dat eventueel gebroken vleugel- en staartpennen uitgetrokken dienen te worden. Zijn in een vleugel of staart meerdere pennen afgebroken mogen we nimmer alle afgebroken pennen ineens trekken. Neem gerust een week de tijd de gebroken pennen te trekken. Begin daarbij bij de staart in het midden en bij de vleugels aan de binnenste vleugel-pennen. Trek de pennen in de lengterichting uit in één beweging, de pen hierbij niet draaien of heen en weer bewegen. We plaatsen de geselecteerde vogels elk apart in een tentoonstellingskooi. De vogels worden iedere dag besproeid met een plantenspuit met hierin lauw water. Zes weken voor de tentoonstelling worden alle opgekooide vogels nog eens bekeken en uitgevangen. We controleren nogmaals alle vleugel en staartpennen en verwijderen de eventueel afgebroken pennen. We plaatsen de vogels terug in de tentoonstellingskooi en besproeien de vogels dagelijks met lauw water. Voorzie de kooien twee maal per week van schone bodembedekking.

De inschrijving.

Inmiddels heeft u van uw vereniging het inschrijfformulier en vraagprogramma ontvangen. Nu is het zaak die vogels in te schrijven waarvan u een beoordeling wenst. Raadpleeg bij het inschrijven gerust een ervaren fokker of uw bestuur

indien u niet precies weet hoe dat in zijn werk gaat. Dit voorkomt onnodige fouten. Het inschrijven van enkelingen zal weinig problemen geven. Indien u besluit een stam in te schrijven zult u eerst zeker moeten zijn dat er minimaal zes vogeltjes opgekooid zijn welke uiterlijk nagenoeg gelijk zijn. Dit wil zeggen dat indien het geslacht uiterlijk waarneembaar is dienen de vogels in een stam allen van hetzelfde geslacht te zijn. Tevens dienen alle vogels van dezelfde kleurslag te zijn. Het is noodzakelijk minimaal zes vogels beschikbaar te hebben voor een stam omdat indien er een ongelukje gebeurt, een vogel valt in de rui of u trekt bij het uitvangen een deel van de staart per ongeluk uit, u een of twee reserve stamgenoten klaar heeft zitten.

De dag voor het inbrengen.

Van uw organiserende vereniging heeft u inmiddels het inbrengformulier terug ontvangen. Nu is het zaak dat u de vogels in optimale wijze op de tentoonstelling inbrengt. Daartoe gaan we alle ingeschreven vogels wassen. Dit wassen geschiedt door de bevedering van uw vogels met een zachte tandenborstel of kwast te reinigen. U neemt hiertoe een bakje met lauw water met daarin opgelost wat babyshampoo (1 theelepeltje op 0,5 liter water). We reinigen tegelijkertijd de pootjes en de snavel. Na deze wasbeurt spoelt u het vogeltje met schoon handwarm water af (ideaal zijn hiervoor de sproeiertjes welke op een gewone kraan gemonteerd kunnen worden). Zorg ervoor dat het water niet te hard stroomt en niet te heet of te koud is. De temperatuur in de wasomgeving dient minimaal 25 graden te zijn omdat de vogels anders kou vatten en onherroepelijk in de rui zullen vallen. Plaats de vogels terug in een brandschone tentoonstellingskooi voorzien van schone bodembedekking, zaad en water en het bijgevoegde kooinummer. Aan te bevelen is uw gewassen vogels droog te föhnen. Indien de vogels droog zijn mag de temperatuur weer naar het normale peil zakken.

Het inbrengen.

Het inbrengen van de vogels is altijd weer een spannend gebeuren. Blijf hierbij vooral rustig en overhaast niet. Neem ruim de tijd voor het inbrengen. Het beste is de vogels in de tentoonstellingskooi te vervoeren naar de tentoonstelling. Maak de waterflesjes leeg zodat het water niet in de kooien terecht komt. Zorg wel voor voldoende zaad in de kooien om de eerste dagen door te komen. Doe om de kooien een hoef of iets dergelijks zodat de vogels tijdens het vervoer geen kou kunnen vatten. Mijn persoonlijke ervaring is dat het beste gebruik gemaakt kan worden van

doorzichtige plastic zakken welke niet dichtgeknoopt mogen worden. Ik laat tijdens vervoer in het donker de binnenverlichting van de auto aan. Dit voorkomt dat de vogels gaan fladderen in de kooien en hierdoor onnodig beschadigen. Neem voor de zekerheid enkele reservevogels mee zodat indien er onverhoopt iets gebeurt u toch een goede vogel in kunt brengen. Eenmaal aangekomen in de tentoonstellingszaal dient u te zorgen dat de waterflesjes weer gevuld worden. Eenmaal ingebracht is nu uw zorg even ten einde. Deze zorg wordt overgenomen door de organisatie van de tentoonstelling.

De opening van de tentoonstelling.

Een aantal dagen na het inbrengen van uw vogels wordt de tentoonstelling geopend en u kunt de resultaten gaan zien. Lees vooral goed de keurbriefjes welke de keurmeesters voor u hebben gemaakt. Hieruit kunt u lering trekken aan welke onderdelen van de vogels u moet werken. Schroom niet om advies te vragen aan de deskundigen.

Het afhalen van de vogels.

Als de tentoonstelling ten einde is worden de vogels weer aan u als fokker toevertrouwd. Net als bij het inbrengen dienen we de vogels tegen kou te beschermen en het drinkwater te verwijderen. Eenmaal thuisgekomen laat u de vogels gewoon in de tentoonstellingskooi zitten om daarin tot rust te komen. We geven ze schoon zaad en water. Doe nimmer de vogels direct terug in de vlucht, ze vallen onherroepelijk in de rui of worden door soortgenoten aangevallen.

De volgende tentoonstelling.

Indien u besluit de vogels op een volgende tentoonstelling in te schrijven, is het het beste dat er zes weken tussen beide tentoonstellingen zit. U bent dan in staat de vogels nog eens goed te controleren m.b.t. de bevedering en de vogels hebben enige tijd rust zodat ze aan kunnen sterken.

Tot slot.

Het trainen van tentoonstellingsvogels geeft u als fokker de kans punten te verdienen tijdens de beoordeling van uw vogels. Rustige en reine vogels laten zich makkelijker beoordelen dan schuwe onverzorgde vogels. Ik realiseer mij dat er veel geduld en werk mee gemeeld is maar het resultaat zal zichtbaar zijn in de waardering van de keurmeester.

Ik wens u allen veel succes op de komende tentoonstellingen.

Jos van Valkenburg

Tentoonstellingsperikelen.

Als in de maanden oktober tot en met december ons lijfblad "Onze Vogels" weer bij het grote leger van leden van onze organisatie in de brievenbus glijdt, worden de leden weer bepaald bij één der hoogpunten in de liefhebberij, namelijk de tentoonstelling.

De organisatie van een tentoonstelling betekent jaarlijks weer voor een aantal leden van de tentoonstellingsbesturen hard werken. Een enorme hoeveelheid tijd, ervaring en energie worden in de voorbereidingen en organisatie van een vogeltentoonstelling gestoken. De bedoeling daarvan is om zoveel mogelijk leden te stimuleren zoveel mogelijk vogels in te zenden. Hoewel de verenigings- en tentoonstellingsbesturen reeds in de zomer de leden aanzetten tot deelname aan een expositie, blijkt dat relatief toch maar weinig leden - plaatselijk gezien - aan de expositie deelnemen. Meestal schrijft 1 op de 3 à 4 leden van een vereniging in op een expositie. Gelukkig is er altijd wel een aantal enthousiastelingen dat enkele tientallen vogels inzendt, meestal kanariefokkers. Jammer voor het energieke bestuur, dat toch zo graag meer leden aan de tentoonstelling ziet meedoen. Voor de districtstentoonstellingen en de nationale wedstrijden, om van deze organisatie maar niet te spreken, want daar moet helemaal veel werk worden verzet, is het probleem meestal minder groot.

Keurmeesters.

Wat veelal uit het oog wordt verloren is het werk van de enkele honderden keurmeesters, die in vrij korte tijd zo'n

enorme hoeveelheid vogels moeten beoordelen. Soms wordt nog wel eens lelijk gedaan aan het adres van een keurmeester omdat men het met de beslissing niet altijd eens is. Soms wordt er een telfoutje gemaakt of iets over het hoofd gezien, maar bedenk wel dat keurmeesters ook mensen zijn. Zij moeten in korte tijd veel werk verzetten, want de tentoonstellingsorganisatie zet in de namorgen de druk al op de ketel, immers de uitslagen moeten worden verwerkt, de catalogus moet gereed worden gemaakt, de pers moet worden geïnformeerd etc.. Het mag best wel eens worden gezegd dat het werk van de keurmeesters te weinig wordt gewaardeerd. Een bedankje in de catalogus kan er vaak niet vanaf.

De afdeling waar ik lid van ben, verwerpt de keurmeesters in ieder geval met een goed etentje, dat meestal zeer wordt gewaardeerd. Voor het bedrag dat de keurmeesters ontvangen moeten zij best veel doen. De reistijd in acht genomen, is het zeker geen vetpot.

Het verenigingsbestuur.

Uit ervaring weet ik dat het districtsbestuur, in overleg met de Bond, alle zeilen moeten bijzetten om de tentoonstellingsaanvragen van de plaatselijke verenigingen op correcte wijze af te werken. Die welwillendheid leidt wel eens tot enige nadelige effecten. Wat is het moeilijk om voor de zeer korte tentoonstellingsperiode voor al die afdelingen alle exposities vóór de districtstentoonstellingen te plannen. Het gevolg van de enorme hoeveelheid aanvragen is dat de exposities in de regio's elkaar in

tijd overlappen en dat er bovendien een stormloop op het keurmeesterskorps wordt gedaan. Om toch enigszins aan dit euvel tegemoet te komen, verdient het aanbeveling dat een aantal afdelingen binnen de regio een 5-jarenplanning maken. Door spreiding van de periodes kan men bereiken dat:

- a. niet alleen de leden, maar ook de bestuursleden de tentoonstelling van de naburige vereniging kunnen bezoeken;
- b. de belangstellenden niet meer in enkele weken een hele reeks exposities behoeven te bezoeken;
- c. de bezoekersaantallen daardoor weer zullen gaan toenemen;
- d. het makkelijker is keurmeesters (in de omgeving) te contracteren.

Het is uiterst pijnlijk als na zoveel inzet van een tentoonstellingsbestuur zo weinig mensen naar de shows, die meestal de moeite waard zijn, komen kijken. De expositieruimte behoort voor die enkele uren dat de tentoonstelling is geopend altijd vol bezoekers te zijn!

De leden.

De voorzitter van mijn vereniging placht jaarlijks tijdens de eerstvolgende ledenavond na de expositie aan de leden te vragen of er nog "grievens" zijn. Die zijn er meestal nooit. Jammer is het dat de meeste leden het werk van de enkele akteven maar voor kennisgeving aannemen. Een waardering van onderaf mag best wel eens. Hoewel dit zeker niet aan de tentoonstellingsbesturen ligt, is een selectie vooraf van groot belang. Men moet trachten het aantal inzenders te verhogen en het aantal inzendingen, meestal tussen de 300 en

de 500 vogels gelijk te houden. Die selectie moet, hoewel gesteund door de organisatie, vanuit de leden plaats vinden. Ik bedoel hiermee dat alleen A-vogels echte wedstrijdvogels zijn. Het is toch wel heel frustrerend als een lid met "eigen kweekvogels" moet opboksen tegen een collega-lid dat hetzelfde soort vogels enige tijd vóór de inzending heeft aangekocht. Dat collega-lid prijkt dan in de meest letterlijke zin met de veren van een ander. Natuurlijk is de waardering voor de eigen kweekvogels groter, maar voor het publiek is dit weinig interessant. C-vogels, als men vindt dat deze in de ruimte thuishoren, moet men in grote ruimten onderbrengen om het show-element te verhogen. Handelaars zijn altijd wel bereid deze enige dagen uit te lenen. Het zijn vaak publiekstrek- kers. Als de selectie goed is, dan bereikt men dat vele inzenders weliswaar per lid minder vogels inzenden, maar het gewenste aantal vogels wordt toch bereikt, en dan met A-vogels. Nu zijn het over het algemeen alleen de kanarie- kwekers die daar (wel) op letten. De omstandigheden waaronder de huidige

vogelliefhebbers vogels houden met als grote voordelen:

- meer tijd
- goede voedersamenstellingen
- uitstekend basisvoer (ook voor insekten- en vruchtenetende vogels)
- uitstekende mogelijkheden als klimaatbeheersing etc. maken het mogelijk om van de vele soorten nakweek te verkrijgen. Het stimuleert de leden, als de besturen nog meer aandringen de jonge vogels van een vaste voeding te voorzien. Hierdoor zal de kwaliteit nog meer toenemen en.... u weet toch dat een keurmeester altijd veel waardering heeft voor moeilijk kweekbare vogels. En let u maar eens op de inzendingen op de Bondstentoonstelling. U ziet dan dat zeer vele soorten kweekbaar zijn.

Met dit artikel hoop ik een bijdrage te leveren aan het streven van vele leden, want zo is het toch, om uitsluitend met eigenkweekvogels op de tentoonstellingen uit te komen.

Arie Roza.

KUIFKWARTELDUIF

De wetenschappelijke naam van deze parels onder de grondduiven is *Lophophanes plumifera* en ze zijn afkomstig uit Noordwest Australië. Deze duifjes zijn fantastisch mooi om te zien met hun warme roodbruine kleur en hun 5 cm grote en spitse kuif. Ze zijn ongeveer 19 cm groot en ze leven uitsluitend op de grond. Vandaar ook kwartel in hun naam. Een erg duidelijk onderscheid tussen doffer en duivin is er niet en dat maakt het samenstellen van een paar wel erg moeilijk. De eieren worden gelegd in een met takjes en veertjes gestoffeerd kuiltje in de grond. De broedduur bedraagt ongeveer 17 dagen. Het is verstandig om niet meer dan één koppeltje in een ruimte onder te brengen, zangezien ze voor soortgenoten bijzonder agressief zijn.

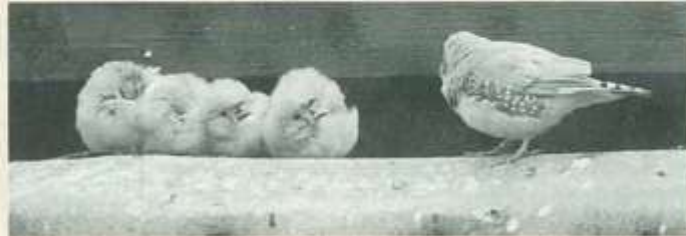
KALENDER 1991

De Daurian Roodstaart

Het geslacht *Phoenicurus* telt tien soorten. Twee ervan zijn in ons land broedvogels, namelijk de Gekraagde en de Zwarte roodstaart. Alle "echte" roodstaarten hebben een bruinrode staart en hun woongebied bevindt zich in het noordelijke deel van de Oude Wereld met inbegrip van Noord Afrika. Bij al deze soorten wordt het staartje enigzins naar beneden gehouden terwijl steeds een karakteristiek trillen kan worden waargenomen. De "held van dit verhaal", de Daurian roodstaart, komt in slechts een paar ondersoorten voor in grote delen van Azië. Hij komt wat grootte betreft overeen met onze huismus met een lengte van ongeveer vijftien centimeter. De afgebeelde vogel is een mannetje. Het vrouwtje is van boven meer olijfgroen met een rossige stuit en staart; de middelste staartveren zijn donkerder dan de rest. Het oogringetje is vaalgeel en de witte vleugelvlek, die bij het mannetje zo opvallend is, is bij madame aanzienlijk kleiner. De onderzijde is kannekleurig met een lichtere keel; het midden van de buik is vrijwel wit; de zijanten van het lichaam, de onderbuik en ook de onderstaartdekveren zijn okerkleurig. Deze roodstaarten hebben de gewoonte om af en toe de staart zo wijd mogelijk uit te waaiëren en dan weer te sluiten. Als woongebied prefereren zij streken met een dicht struikgewas op middelmatige hoogten, een dichte ondergroei in bossen, maar ook treft men ze aan in de buurt van menselijke nederzettingen, in theeplantages enz.. Het voedsel bestaat voor het overgrote deel uit allerlei insekten, spinnen en dergelijke hoewel bij tijd en wijle ook wel eens een vruchtje of besje wordt geconsumeerd. Gewoonlijk ziet men deze vogeltjes alleen of paarsgewijs. De alarmroep is vrijwel dezelfde als die wij kennen van onze roodstaartjes, een scheldend "tek tek tek". Een voltallig legsel bestaat doorgaans uit drie of vier eieren. Bij de meeste roodstaartjes zijn deze - en dat geldt ook voor "onze" zwarte en gekraagde roodstaart - ongevekt witachtig tot lichtblauw. Bij de Daurian zijn ze weliswaar eveneens blauwachtig, maar voorzien van een aantal bruinachtige vlekjes. Wilt u meer weten over de Roodstaarten, sla dan het artikel van Cees van Berkel in "Onze Vogels", mei 1989 er maar eens op na.

Meindert de Jong.

Vogelfamilie

Heeft u het zich wel eens gerealiseerd wat voor een grote overgang het voor de broedende vogel moet zijn? De ene dag zit hij of zij rustig en vrijwel roerloos op de harde gladde eieren te broeden en plotseling moet een heel andere taak worden vervuld: het zachte spartelende leven laat de oudervogel weten, dat de opengesperde snaveltjes met voedsel moeten worden gevuld. Men vraagt zich onwillekeurig af of de vogel dit zelf heeft verwacht.

Een feit is in ieder geval dat de jongen vaak één of twee dagen vóór het uitkomen in het ei beginnen te piepen. Dit is niet een aardige bijzonderheid, maar is voor de kind-ouder-relatie van het grootste belang. Op die manier komt immers het eerste geluidcontact met de ouders tot stand. Door te antwoorden reageren de ouders positief en men moet wel aannemen dat deze op die manier op de nieuwe toestand, de voorheen onbekende situatie worden voorbereid. Waarschijnlijk wordt door die geluiden uit het ei de voederdrang bij de ouders opgewekt. Dit gaat soms zo ver, dat de oudervogels soms piepende eieren beginnen te voeren! Dit werd onder meer bij rallen vastgesteld. **Beter laat dan nooit**, zegt men wel, maar hier is men er wel heel vroeg bij. Zo kan men in die periode de jongen op bandopnamen van oudergeluiden laten reageren. Overigens blijken de problemen, waarvoor de oudervogels zich bij het uitkomen van de eieren zien geplaatst, heel verschillend zijn. Soms is er in bijzondere gevallen helemaal geen taak en kunnen de jongen van de eerste dag af voor zichzelf zorgen. Dit is bijvoorbeeld bij de grootpootoenders het geval. Er blijken ook soorten te zijn, waarbij de jongen direct al klaar zijn voor hun eerste vlucht. Dan hebben de vliegspieren en -zenuwen zich in het ei al ontwikkeld, terwijl die als regel toch enige tijd moeten wachten.

Meestal moet door de vogelouders minstens twaalf dagen, maar als regel enige weken of zelfs maandenlang voor de jongen worden gezorgd. Zoals bekend worden pasgeboren vogeljongen in twee groepen verdeeld: nestblijvers en nestvlieders. Nestblijvers blijken altijd een hulploze indruk te maken. Het me-

rendeel komt blind en naakt uit het ei en lijkt slechts uit een grote kop met opengesperde snavel te bestaan, alsmede uit een vormeloze buik. Opmerkelijk is echter dat bij de meeste soorten de eerst zo hulpeloze nestblijvers in een kortere tijd dan de nestvlieders zelfstandig worden. Nestvlieders zijn vanaf de eerste dag in staat om te lopen. Gewoonlijk kunnen ze eerst nog maar nauwelijks staan, maar (behalve bij jonge pinguïns) kunnen ze bij dreigend

gevaar althans een eind vluchten. Allen zijn van beschermende donsveren voorzien, vaak in doelmatige camouflagekleuren. Als regel wachten ze niet werkeloos, totdat er voor in hun sperrende snedjes wordt gestopt, maar pikken ze zelf al onmiddellijk op, wat de oudervogels hen doorgaans nog aanwijzen. Tot de nestvlieders behoren visdiefjes of sterns / sterns, meeuwen en plevieren, rallen en trappen, kraanvogels en hoenders, eenden en ganzen, zeeduikers, struisvogels en pinguïns. Voor de beantwoording van de vraag of een vogeljong tot de nestvlieders behoort, is doorslaggevend of het direkt in staat is om betrekkelijk grote afstanden zwemmend of lopend af te leggen, ook als dit slechts in noodgevallen gebeurt. Uit de eieren van de meeuwen en die van de rallen, waartoe ook de meerkoeten behoren, komen nestvliedende jongen, die al na enige uren in fraaie donspakjes gehuld, kunnen zwemmen en lopen. Overigens blijken de jongen van deze twee groepen onder de nestvlieders een bijzondere plaats in te nemen. Gewoonlijk verlaten jonge rallen het nest eerst één of twee dagen na het uitkomen en ze keren nog een tijdlang voortdurend naar het nest terug om er zich te laten koesteren, zich af te drogen en uit te rusten. Weliswaar keren jonge meeuwen al na enige dagen de nestkuil de rug toe, maar ze blijven toch totdat ze kunnen

N

Dr

vliegen in de onmiddellijke omgeving. Dat is dus vele weken lang. Ze blijken zich schuil in de begroeiing te houden, maar komen haastig aangerend als de ouders op een gegeven moment met voedsel neerstrijken. Vorkstaartmeeuwen van de Galapagos eilanden blijven eerst om beurten bij hun jong waken. Dit is wel nodig omdat ze meestal op kale lavarotsen nestelen, waar geen enkele begroeiing is die beschutting kan bieden. Men heeft het gedrag hier duidelijk aan de speciale situatie aangepast. Het overheersende kenmerk van een pasgeboren nestblijver bestaat uit een reusachtige bek, een opening met felgekleurde, wratachtige randen, die slechts vaag aan de latere vorm van een vogelsnavel doet denken. Alles schijnt door de doorgaans wijdopen-gesperde snavel en de in een hoog tempo werkende spijsvertering te worden beheerst. Al het andere schijnt bijzaak te zijn en is vaak ook nog maar nauwelijks ontwikkeld. Het wacht rustig op die ontwikkeling, totdat hiervoor wer-

kelijk een dringende noodzaak bestaat. Heeft men nog nooit de ontwikkeling van een jonge vogel gevolgd, dan zal men het vrijwel voor onmogelijk houden, dat de belachelijke stompjes, de nietige aanhangsels reeds binnen twee of drie weken tot krachtige poten of vliegvaardige vleugels kunnen uitgroeien. Of dat in bijzonder korte tijd uit de naakte huid een paar duizend veren ontspruiten, waardoor het kale, onooglijke vrijwel beklagenswaardige monster in een welgevormde fraaie vogel zal worden betoverd. Ziet men dit voor de eerste keer, dan gelooft men werkelijk zijn ogen niet. Slechts de beide veruitpuilende gezwellen aan de kop doen vermoeden, dat onder de nog met elkaar vergroeide oogleden glinsterende ogen schuilen. Door de wijd opengesperde bek van een vogeljong wordt aan de ouders een bijzonder sterke prikkel gegeven. Hij is dan ook zo opvallend, dat hierop zelfs door minder karakteristieke, typische oogdieren dan de vogels zou worden gereageerd. Van

soort tot soort blijken de kleuren te variëren, te verschillen; doorgaans tussen rood en oranje, met witte of gele randen. De verdeling van de kleuren in de bekjes is vooral karakteristiek. Bijvoorbeeld de rode of helderblauwe wratten in de mondhoeken of de zwarte stippen die een bepaald patroon vormen. Bij de jongen van een groot aantal holenbroeders vertonen de bekjes vooral lichte kleuren, waardoor de voedsel-brengende ouders de weg wordt gewezen. Zelfs wordt bij deze groep wel zwak fosforiserende puntjes aan de bekjes aangetroffen. Door de ouders wordt op deze prikkels onmiddellijk en zo goed als onvermoeibaar gereageerd. Ze vliegen steeds weer uit, verzamelen een snavel vol voer en komen dan onmiddellijk terug om de portie voer over de hongerige bekjes te verdelen. Zonder onderbreking gaat dit zo vrijwel de hele dag door. Dit gebeurt het meest intensief in de morgenuren en van halverwege de middag tot zonsopgang. Bij kleine vogelsoorten (zangvogels bijvoorbeeld) komen de ouders ongeveer twintig maal per uur de hongerige jongen voeren. Toch blijken er heel wat te zijn, waar de voerfrequentie nog een stukje hoger ligt. Zo heeft men bij mezen vastgesteld, dat ze wel vierhonderdtachtig keer per stmaal voer komen brengen. Geen wonder dan ook dat het broedsel spoedig uit het nest groeit. Een nestblijver kan aan het eind van zijn eerste levensdag al twee maal zo zwaar wegen als bij zijn geboorte. Het gewicht kan na twee weken zelfs het dertigvoudige bedragen. Verlaten ze het nest, dan zijn de jongen vaak zwaarder dan hun ouders. Dit kan bij op de grond broedende vogels al na tien dagen geschieden, bij soorten met hoger gelegen open nesten na ongeveer dertien dagen, terwijl de beter beschutte holenbroeders zich niet zo erg hoeven te haasten. Die verlaten als regel gewoonlijk na ongeveer drie weken het nest. Door het grote gewicht wordt de jonge vogel door de gewoonlijk nogal wat schaarse en karige dagen buiten het nest heen geholpen. Als brandstof werd immers een vetreservoir aangelegd.

Een kwestie van erfelijke eigenschappen...of inprinting !?

Sedert enige jaren kweek ik zuiver natuurbroed gouldamadines in de wildkleur, zonder met noemenswaardige, door de vogels zelf veroorzaakte, problemen te zijn geconfronteerd. Het was al een paar jaar mijn grote wens om ook de blauwe Gould op deze manier te fokken. In december 1990 kon ik bij toeval via een betrouwbare handelaar in het bezit komen van een koppel, bestaande uit een goed gebouwde forse blauwe pop en een split-blauwe man, die bij een kweker vandaan kwamen, die normaal gesproken natuurbroed goulds kweekt. De pop was van het kweekjaar 1990 en de man van 1989. Volgens de kweker kon ik deze vogels al voor de kweek inzetten. Ze waren in goede konditie, zodat ik ze in een 80 cm lange broedkool, voorzien van nestkast plaatste. De vogels bleken het goed met elkaar te kunnen vinden. Na ruim twee weken werd het eerste ei gelegd. Aangezien ik persé blauwe jongen wilde kweken, besloot ik na lang overwegen om het legsel van de "blauwe" om te wisselen met de eieren van een koppel goed voerende eigen-kweek vogels. Om een lang verhaal kort te maken: het eigen-kweek koppel bracht de 5 jongen van het "blauwe" koppel prima groot met

CéDé eivoer, waaraan maximaal 10% aan gekookte koolvis was toegevoegd. Gedurende 10 dagen werd 10% vis toegevoegd, waarna het vispercentage werd teruggebracht tot 5%, om darmstoomissen te voorkomen. Met 6 dagen konden ze nog met moeite worden geringd. Dit legsel leverde 2 blauwe jongen op. Het koppel "blauwen" broedde weliswaar prima op de vreemde eieren, maar toen de jongen uitkwamen verlieten ze 's morgens vroeg het nest en keerden hierop niet eerder terug dan 's avonds om de nacht door te brengen. De volgende ochtend vond ik de jongen met lege krop op de bodem van de kool. Daar ik geen mogelijkheden had om de jongen ergens anders onder te leggen, gebeurde het onvermijdelijke. Het tweede legsel van 6 eieren van de "blauwe" werd eveneens omgewisseld. Het resultaat was min of meer identiek. De 6 jongen van het "blauwe" koppel werden door de pleegouder goulds uitstekend met hetzelfde eivoermengsel grootgebracht en leverden me weer 2 blauwe jongen op. Het koppel "blauwen" daarentegen broedde aanvankelijk prima, maar na nestcontrole enkele dagen vóór het uitkomen van de ondergeschoven eieren bleek dat de

blauwe pop er nog 3 eieren had bijgelegd, waardoor het totaal aantal waarop ze broedden 8 stuks bedroeg. Na deze controle weigerden ze echter verder te broeden, al brachten ze wel de nacht door op de eieren. Tot zover deze voorgeschiedenis. Natuurlijk brak ik mij het hoofd over de mogelijke oorzaken van het falen van het "blauwe" koppel.

- De meest voor de hand liggende oorzaak zou kunnen zijn, dat de pop nog te jong was (1990).
- De ouders zouden mogelijk "gedegeneerde ouder eigenschappen" bezitten.
- De oude vogels konden toch moeilijk nestcontrole verdragen, hoewel ik dit toch regelmatig uitvoerde en rustig en voorzichtig deed.

Tijdens een lezing binnen de vereniging waarvan ik lid ben, porteerde een keurmeester, de heer J. Kuiper de stelling, dat het **niet voeren geen kwestie is van "degeneratie van ouder eigenschappen", maar van inprinting**, indien de oudervogels tenminste in optimale konditie verkeren en geen gebreken hebben en zelf tijdens hun jeugd

vervolg pagina 371

Een kwestie van erfelijke eigenschappen...of inprinting !?

vervolg van pagina 369

met een hoogwaardig dierlijk eiwitrijk opfokvoer zijn grootgebracht ! Even afgezien van het grote belang van het verstrekken van een hoogwaardig, van **alle** noodzakelijke aminozuren voorzien opfokvoer, was ik het meest verrast door de getrokken konklusie: **INPRINTING**". Wel was mij bekend dat inprinting een bepalende factor op het gedrag is bij jonge vogels, die door soortvreemde pleegouders worden grootgebracht en langer dan 50 dagen samen blijven met deze pleegouders, waardoor de jongen zich geheel of gedeeltelijk gaan richten op het gedrag van de soortvreemde pleegouders, waardoor ze moeilijk of geen aansluiting meer vinden bij hun "normale" soortgenoten ! Indien je echter over een dergelijke stelling gaat nadenken, dan is deze mogelijkheid best niet uit te sluiten. Waarom zou alleen bij het grootbrengen door soortvreemde pleegouders "inprinting" een rol spelen en zou er geen of nauwelijks sprake zijn van "inprinting" tijdens een normale voortplantingscyclus, dus bij exemplaren behorend tot dezelfde soort..! ? Ik wil niet beweren, dat "aanleg" of zo u wilt "erfelijke eigenschappen" in het totaalbeeld geen rol spelen, maar speelt "inprinting" misschien geen véél grotere rol, dan wij tot nogtoe aannamen ! ? We weten inmiddels ook, dat babies in hun eerste levensfase oude/liefde en "warmte en geborgenheid" niet kunnen missen en dat gebrek hieraan zich zichtbaar op latere leeftijd manifesteert. Een vriendin, die een betrouwbare fokster is van raskatten, legde ik deze stelling voor en vroeg of zij enige ervaring op dit gebied had. Bij haar bleek het de afgelopen jaren eveneens enkele malen te zijn voorgekomen, dat een gezonde moederpoes consequent wegerde haar jongen na de geboorte groot te brengen, terwijl deze jongen, die door een andere moederpoes werden grootgebracht, zelf later prima moeders voor hun jongen bleken te zijn. Ook kan ik me

herinneren jaren geleden een artikel in "Orize Vogels" te hebben gelezen van iemand, die eieren van japanse kwartels onder een antwoopse baardkriol uitbroedde en hierdoor, naar zijn eigen zeggen, "natuurbroed" japanse kwartels verkreeg, die wel zelf beken te willen broeden ! Nu weten we allemaal, dat de japanse kwartel nu niet bepaald gemakkelijk tot broeden is te brengen. Is hierbij wellicht dan toch sprake van het aanleren c.q. ervaren wat moederlijk gedrag betekent...? Indien het bovenstaande waar blijkt te zijn en vooralsnog twijfel ik niet aan de oprechtheid van de auteur, dan zou het wellicht mogelijk zijn, dat dieren en dus ook vogels goede ouders kunnen worden indien ze zelf op een natuurlijke en volkomen verantwoorde wijze zijn grootgebracht, voorop gesteld dat er geen voedingstekorten, ziekten en gebreken in het geding zijn. Met andere woorden, dan zou het gezegde: "goed voorbeeld doet goed volgen" van toepassing kunnen zijn. Terugkomend op mijn probleem: ik zou graag met deze jonge blauwe goolds op natuurlijke wijze verder kweken, maar wil wel de zekerheid hebben, dat ik

geen "ongewenste eigenschappen" binnenhaal ! Daar ik een pure amateur ben en geen opleiding heb genoten in gedragsonderzoek, zou ik het zeer op prijs stellen om via ons blad een DESKUNDIG antwoord te krijgen op deze zenswijze, die ik momenteel absoluut niet meer voor onmogelijk houd. Ik besef dat in de amateurkwekerswereld de zenswijze ten aanzien van "erfelijke slechte ouder-eigenschappen" een min of meer vast gegeven is geworden en eerlijk gezegd heb ik lange tijd hetzelfde gedacht, maar nu ben ik toch sterk aan het twijfelen of we ons niet te star hebben gericht op wat vroeger werd geweten aan "het slechte weer" en heden aan "erfelijke slechte eigenschappen". Bij voorbaat hartelijk dank voor een deskundige en wetenschappelijk onderbouwd antwoord dat ik gaarne via de redactie tegemoet zie.

Tekst: L.Z.de Liefde
Foto's: P.van den Hooven.

Mozaiksluier

Allereerst nog even terugkomen op het commentaar dat geleverd is op de haalbaarheid van sommige standaard-eisen, met als voorbeeld die van de strogele kanarie op pagina 91 van deze jaargang. Voor zover het commentaar zegt dat we onder een topvogel moeten verstaan een vogel van 90 punten, kan ik instemmen, maar mijn inziens moet ook die strogele topvogel kunnen wedijveren met topvogels van gemakshalve eveneens 90 punten in andere kleurslagen en als zodanig ook in aanmerking komen om algemeen kampioen te worden. Theoretisch klopt het verhaal redelijk, maar is het ook in de praktijk mogelijk? Het commentaar gaat verder en stelt dat sommige kwekers nog zouden proberen om uit weloverwogen samengestelde koppels zowel strogele als goudgele vogels te kweken van goede kwaliteit. Mijn inziens is dat vooral door de bestaande literatuur en alom verkrijgbare voorlichting wel achterhaald. Mocht dat niet geweten zijn, dan zal de ervaring vanzelf wel duidelijk maken dat dat in het algemeen gesproken niet de goede weg is, een enkele uitzondering daargelaten. Bovendien als er dan op deze wijze kweekkoppels worden samengesteld, is het dan niet des te opvallender dat juist de strogele kanarie bijna is verdwenen en de goudgele en 'goudgeel' met 'schimmel' alom aanwezig is? Het is niet mijn overtuiging dat door het bovenstaande het niet meer mogelijk zou zijn een goede strogele kanarie naar de standaard-eisen te kweken, alleen het zal nauwelijks nog mogelijk zijn langs die wegen die nu vaak worden bewandeld. Over de mozaïken, met name de gepigmenteerden, is het verheugend te constateren dat de belangstelling daar levendig voor is. Het is echter ook een groep vogels waarbij nog een groot terrein braak ligt. Een paar redenen hebben tot die veronderstelling geleid, met name dat we op weg zijn met een van oorsprong niet kanarie-eigen factor die we ranteren om de kanarie als tekeningvogel met speciale kenmerken zo fraai mogelijk te maken. Daarbij moeten we als mozaïkkwekers ons wel realiseren dat we nog maar pas bezig zijn en er nog veel te ontdekken is. Het ziet er nu al wel veelbelovend uit als we nagaan dat we hiermee een kanarie

hebben die overeenkomstig zijn geslacht bepaalde kenmerken laat zien. Ik wijs u daarbij op de standaard-eisen die onderscheid maken tussen type 1 en type 2. Verder zijn er nog talloze klassen waarin de mozaïken worden opgesplitst naar bijvoorbeeld oranje-rode en gele grondkleur. Kortom een enorme variatie en een scala aan mogelijkheden. Over de zilver-sluiers wil ik ter verduidelijking van mijn opvatting het volgende opmerken. Als het mogelijk is om een mozaïk bruin te kweken waarbij in één vogel een volbruin bezit en een duidelijk zichtbare zilver-sluiers aanwezig zijn dan zal dat uiteraard niet op eenzelfde plaats zichtbaar zijn. Overigens kun je hierbij ook de vraag stellen of die sluiers wel altijd wenselijk is. Denkbaar is dat t.z.t. wel contrastrijke mozaïken in het bruin zouden kunnen ontstaan die dan bijvoorbeeld volbruin bezit combineren met oranje-rode of gele veervelden op de voor mozaïk kenmerkende plaatsen. De zilver-sluiers zou volgens mij dan alleen maar spelbreker kunnen zijn als voorop staat dat het een contrastrijke vogel voorzien van een goede mozaïktekening moet zijn. Ook rijst de vraag wat is een zilver- of mozaïksluiers? Is dat wellicht een veredeld bezit aan schimmel, gepaard gaande aan de werkingsfeer van de bekende reductiefactoren, die o.m. een kleurloosheid in de toppen van de baarden van de veren veroorzaken, en zich dat plaatselijk sterker voordoet? Hier zou een deskundige goed werk kunnen doen, ook met het oog op de weg die we verder willen bewandelen om fraaiere mozaïken te verkrijgen. Mogelijk zou dit er toe kunnen leiden dat

de aanwezigheid van de zilver-sluiers bij sommige mozaïken wel en bij andere niet goed, misschien zelfs wel ongewenst is. Om nog andere redenen dan de reeds genoemde, zou het verdedigbaar zijn om ook in de standaard-eisen voor bepaalde mozaïken geen zilver-sluiers te eisen. Ten eerste omdat het niet mozaïk-eigen is en ten tweede als het aan de vogel afbreuk doet. Voorbeeld: Neem de mozaïk agaatpastel; deze zou bijna ideaal van kleuruiting kunnen zijn als de vogel egaal asgrijs is met een scherpe karakteristieke mozaïktekening in oranje-rood of geel. Als zo'n vogel ook de zilver-sluiers zou moeten tonen wordt het geheel er niet beter op, zo vrees ik, omdat daarmee ook contrast gevraagd zou moeten worden tussen zilver-sluiers en aangrenzende bevedering. Zo is er nog even door te gaan met de mozaïken in opaal bijvoorbeeld. Ik sluit mij aan bij de schrijver van het artikel Mozaïken zonder sluiers, op pagina 162, april 1991, waarin een pleidooi wordt gehouden om juist bij de gepigmenteerde mozaïken het samengaan van die factoren die een optimale contrastrijke vogel als uitzicht kunnen bieden te bevorderen, derhalve de factoren pastel en opaal. Hoewel daar ook haken en ogen aanzitten, spreekt het idee mij wel aan. Misschien is het te peilen of er belangstelling voor is en er dan misschien een groep 'experimentele vogels' in het vraagprogramma kan worden opgenomen. Het gaat dan over vogels die niet genoemd zijn in het vraagprogramma maar die louter als experiment, misschien als tussenstap, op weg naar een bepaald doel worden gekweekt. Dergelijke vogels zouden op de bondskampioenen kunnen worden ingezonden ter beoordeling door bijvoorbeeld de technische commissie. Niet voor een puntenwaardering maar als studie en mogelijk om aan de kweker adviezen te geven hoe verder te gaan. Zo'n inzender zou daarbij ook een toelichting kunnen verstrekken hoe hij een en ander ziet en waarom. Als zo'n hoop ik dat de discussie zich zal voortzetten en dat mijn oproep aan deskundigen niet vergeefs zal zijn.

W.v.d.Vliet, Bladel.

Megabacterie-infectie

Door: Dr. Gerry M. Dorrestein
Vakgroep Pathologie, Afdeling Bijzondere dieren en Proef-
dieren te Utrecht.

Inleiding

Tijdens onderzoek van gestorven kanaries en (gras)parkieten worden vaak ontstekingen van de maag geconstateerd waarbij megabacterien gevonden worden.

Vroeger werden deze ziekteverwekkers ook wel "schimmelstokken" genoemd (Dorrestein, et al., 1980). Infecties met "megabacterien" kunnen vooral bij jonge en opgroeiende vogels aanleiding geven tot darmstoornissen en een slechte conditie. Er wordt bij grasparkieten ook wel gesproken van "going light".

De ziekteverwekker

De bacterie is erg groot, 40 x 2 micrometer en heeft de vorm van een trommelstok. In hele oude verhalen wordt hij dan ook wel "drumstick" genoemd. Een 'normale' bacterie zoals een *E. coli* is ongeveer 4 x 1 micrometer. Hoewel er wel gemeld is dat het gelukt is de bacterie op kunstmatige voedingsbodem te kweken, is dat normaal in een laboratorium niet mogelijk. De diagnose kan daarom alleen vastgesteld worden door een preparaatje van maagslijm, waarin ze in grote aantallen kunnen voorkomen, onder de microscoop te bekijken. Door gebruik van speciale kleuringen van deze preparaten, kan deze bacterie nog duidelijker gemaakt worden (Herck, et al., 1984). In ernstige gevallen zijn de megabacterien te vinden in de darm en kunnen ze in de ontlasting aangetoond worden.

Ziekteverschijnselen

De ziekteverschijnselen zijn vaak niet erg typisch. De eerste verschijnselen die waargenomen kunnen worden zijn darmstoornissen, diarree, niet-strak in de veren zitten, slecht door de rui heenkomen en vermageren ondanks goed eten. In de ontlasting kunnen bij ernstige gevallen hele zaden aangetroffen worden. De slechte vertering wordt veroorzaakt door een ontsteking van de maag en doordat er te weinig zoutzuur in de maag geproduceerd wordt. Vaak is de klacht dat de vogels "het niet doen", er is soms wat verhoogde uitval, zelden echter massale sterfte.

Behandeling

Geveiligheidstesten voor antibiotica hebben aangetoond dat deze bacterie ongevoelig is voor de meest gebruikte antibiotica. Het effect van antibiotica in deze situaties moet waarschijnlijk toegeschreven worden aan een beschermend effect tegen andere bacteriele infecties. Verbetering van de hygiëne en voeding kunnen ertoe bijdragen problemen te voorkomen. Aangezien we weten dat de vertering van de vogels gestoord is, doen we er goed aan licht verteerbaar voedsel te geven. Als de vogels voldoende en de juiste voedingsstoffen binnen krijgen, kan de maag-ontsteking herstellen en de vogel weer gezond worden. Door ons wordt met succes het volgende voorgeschreven:

- Vogels geen zaad, maar een goed zachtvoer, verdund met 50% brinta, verstrekken al dan niet aangevuld met Nutri-soja (R). Bij (gras)parkieten kan dit een probleem zijn eventueel moet de overgang geleidelijk zijn. Het is toch goed om ook zonder dat er problemen zijn deze vogels reeds te wennen aan opname van zachtvoer. Dit kan goed om ook zonder dat er problemen zijn deze vogels reeds te wennen aan opname van zachtvoer.
- Totdat de vogels duidelijk hersteld zijn geen grit verstrekken, dit zou tot onnodige irritatie van de darm kunnen leiden.
- In ernstige gevallen, waarbij in de ontlasting (delen van) zaden aangetroffen worden, kan verdund zoutzuur (6ml 1N per liter drinkwater, overleg met uw dierenarts) gedurende 7 - 14 dagen verstrekt worden;
- Wanneer de vogels opknappen, geleidelijk overwennen op het normale dieet. Zorg wel voor eengoeduitgebalanceerd dieet met voldoende zachtvoer (20% van het totale dieet).

Literatuur

Dorrestein, G.M., P. Zwart en M.N. Buitelaar (1980) Ziekteproblemen in de fok en opfokperiode van kanaries en andere vogels. Tijdsch. Dierengenees., 105, 535-543.
Herck, H. van, T. Duyser, P. Zwart, G.M. Dorrestein, M. Buitelaar and M.H. van der Hage (1984) A Bacterial proventriculitis in canaries (*Serinus canaria*). Avian Path. 13, 561-572.

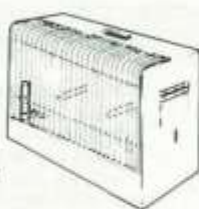
T.T. BENODIGDHEDEN

Voor het nieuwe t.t. seizoen hebben wij weer volop kooien, voorfronten en benodigdheden in voorraad.

U kunt onze artikelen kopen bij iedere goede specialzaak. Informeer anders bij onze fabriek.

Fauna metaalwaren b.v.
Hoofdstraat 138a
5171 DH Kaatsheuvel
Telefoon 04167.7.41.14
Corr.-adres: Postbus 149
5170 AC Kaatsheuvel

Van 21 september zaterdag open van 08.30 - 12.30 uur.

VOGELLIEFHEBBERS KENNEN 'T

Animal Trading Company

A.T.C. b.v

Import

Export

Groothandel in bijzondere exotische vogels, kromsnavels en wilde duiven.

Openingstijden:

zaterdag van 9.00 tot 13.00 uur
maandag t/m vrijdag 9.00 tot 17.00 uur

Puccinihof 699-5049 GZ Tilburg

Tel. 013-560436-Fax 013-554253-Telex 52665 Tilvo nl.

Volière van de maand

Het voordeel van mijn werk als besteller bij de P.T.T. is dat je overal komt en gedogen wordt. Zo kom ik dan ook in 't Zandt (GN) en zag daar een volière zo groot en zo uniek (toen nog in aanbouw) dat ik een praatje ging maken met de eigenaars. Ja zo moet ik ze wel noemen

want het hele gezin Boersma stond er achter. Na ons praatje werd de Hr.Boersma dan ook al gauw lid van onze vereniging. Verder met de volière, deze is opgetrokken met oude gebinten zoals te zien in oude boederijen, geflankeerd door een zeer mooie beplanting aan de buitenzijde, met daarbij een passage voor eenden en ander pluimvee. De volière zelf is beplant met verschillende struiken en koniferen. In een van deze koniferen is een nestje met jonge zilveroor nachtegaalen welke wij nog geprobeerd hebben te ringen maar dat was jammer genoeg niet meer mogelijk. In de volière bevindt zich een grote vijver bevolkt door Koi karpers (een mooi gezicht als er eten voor hun in het water wordt gegooid). 't Is in het geheel een waar eldorado waar vogels en hun baas zich in vrede en rust kunnen uitleven. De afmetingen van deze volière, en schrik niet, zijn 25m lang, 17m diep en 2,50m hoog, met aansluitend een nachthok van 4 bij 6 bij 3m. Het geheel wordt bevolkt door o.a. grasparkieten, zebrevinken, japanse en

zilveroor nachtegaal, irena buulbuuls, oranje wever, paradijs wida's, sijsjes, roodwang lijsters, soldaten spreeuwen, toerako's, rode kardinaal, diamantduifjes, wielewaal, zwartkop gould's, Mexicaanse nonpareils, patrijzen en kwartels. Er is mij, nu ik dit stukje schrijf, niet bekend of de zilveroor nachtegaaltjes in leven blijven maar dat zullen wij met de fam.Boersma toch maar hopen. Rest mij nog te vertellen dat de boerderij van de fam.Boersma rustiek verscholen ligt achter een soort bos, heerlijk om daar te vertoeven. Boersma vertelde mij nog dat op de plek van zijn boerderij

vroeger een borg heeft gestaan. Verder moeten de foto's de rest maar laten zien. Tussen de V vorm van de draagbalken lagen nestjes van jonge diamantduifjes en ik kan u verzekeren dat mijn vrouw, zoon, zijn verloofde en ik hebben genoten toen wij in zo'n volière stonden, zo echt als dat de natuur hier is weergegeven. Zo zie je maar weer dat je onderweg in je werk toch mooie dingen kunt zien, voor wie er oog voor heeft.

A.J.Ligtlee, Appingedam.

vervolg pag. 380

MEEUWEN 04165-1432

EXTRA AKTIE WITTE MOLEN EIVOER!

LET DE VOLGENDE MAAND OP DE ADRESWIKKEL VAN DIT BLAD. DEZE IS GELD WAARD!

Foto 1

In 1987 begon ik met de bouw van een kleine voliëre van 3.60m lang, 1.20m diep en 1.60m hoog. Met het kopen van kanaries kwam ik zo hier en daar en al gauw vond ik dat mijn voliëre te klein was. Aangezien bouw materiaal en gaas aardig aan de prijs zijn, werd binnen het gezin besloten om eerst maar voor eventuele voorbereiding te gaan sparen. Mensen, mensen wat duurt wachten dan toch lang! Eindelijk, in 1989, was het dan zover. De vraag rees toen wel hoe en wat. Besloten om een gezelschaps voliëre te bouwen van 5 x 7 meter bodemoppervlak met aansluitend een nachthok van 2x2 meter. Het nachthok werd op een gemetselde fundering van 60 cm diep gebouwd. Daarop kwam het houten regelwerk, balkjes van 5x5 cm. De wanden bestaan uit gladde vloerplanken aan de buitenkant en hardboard aan de binnenkant. Tussebin zit als isolatie noppentolie. Het dak is gemaakt van

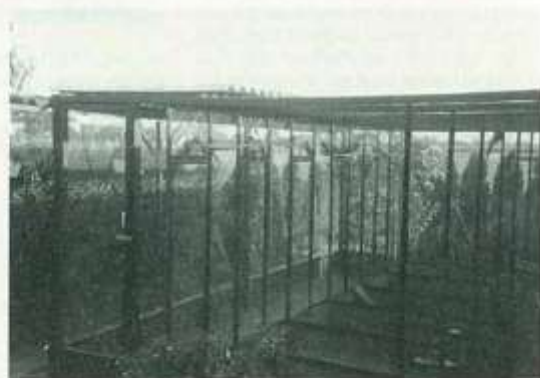
10mm dik watervast multiplex en vervolgens afgedekt met pvc golfplaat. Het hemelwater wordt afgevoerd middels een pvc goot welke aan de aflopende kant is aangebracht. De vloer van het binnenvlucht is betegeld. De buitenvoliëre is bespannen met zogenaamd dubbeltjesgaas. Ook voor de vlucht zijn 5x5 cm balkjes gebruikt. De buitenvlucht is voorzien van veel planten, zoals ciniferen, vlier, brem en bruidsluier. De bevolking bestaat uit 2 span goudfazanten, 1 stel buulbuuls, bruinrug goudmussen en kanaries. Veel vogels zullen nog aangekocht gaan worden en ik denk aan Australische prachtvinken maar daarvoor wil ik eerst in de schuur nog een aparte binnenvlucht maken. Vogels houden werkt bijna als een verslaving, maar wel een prettige en ik hoop er nog heel lang van te mogen genieten.

G. Oosterling, Oldaberkoop

Foto 2 en 3

Nadat ik een paartje agapornissen had gekregen, moest er een voliëre gemaakt worden en daar we in een nieuwbouwwijk woonden, was de ruimte daarvoor beperkt. Toen we na een jaar verhuisden, werd de zelfde voliëre weer herbouwd, voor nood, want een ding stond wel vast, er moest een grotere komen. Het aantal vogels was inmiddels ook al met drie paartjes fisherie's toegenomen. Met vier jongen ging ik naar de plaatselijke tentoonstelling waar ze drie prijzen behaalden. Hierdoor zeer gestimuleerd ben ik direct aan de slag gegaan. Agapornissen vogels het beste van steen gemaakt zou kunnen worden en de buitenvlucht van metaal; geen hout in elk geval. Het nachthok is gebouwd op een betonnen fundering en ook de buitenvlucht. Het nachthok is 8 m lang en 2 m breed, de buitenvoliëre 3.50 x 6.00 x 2.50 m en ingedeeld in 6 vluchten. Elke vlucht heeft een eigen raam van hardhout. Het dak steekt nog 50 cm over de voliëre en biedt de vogels een droog gedeelte. Voor de voliëre langs is een sluis c.q. loopgang gesitueerd welke met golfplaat is afgedekt. Na acht maanden zwoegen en zweten is de voliëre ingebruik genomen en bevolkt met agapornissen, pracht rosalia's eleganten, bergparkieten en jonge pennanten. Met uitzoending van de laatste, hebben alle koppels inmiddels in het nieuwe onderkomen het eerste broedsel jongen grootgebracht. Een prachtige hobby en ik hoop er nog jaren van te kunnen en mogen genieten.

J. van der Weide, Coervorden

**BOSKOOPSE
VOGELMARKT**
beurshal Florida
A.P. v. Neslaan 1
Boskoop

Weer een seizoen lang onze gezellige vogelmarkten voor alle vogelliefhebbers, komt u ook eens vogelen, noteer deze dagen 7 september - 5 oktober - 2 november - 7 december 1991 4 januari - 1 februari - 7 maart - 4 april 1992

Tot ziens op een van deze dagen.

HELAAS GEEN PLAATS VOOR NIEUWE HANDELAREN

WAAROM HALEN DE MEESTE PAPEGAAIEN/PARKIETEN HUN PENSIOEN NIET?

In de vrije natuur worden papegaaien soms wel ouder dan honderd. In Nederland is tien jaar al een hele leeftijd. Dat zit 'm niet zozeer in ons kille, vochtige klimaat, maar in verkeerde voedingsgewoonten. Wie alle dagen veel te vette zaden kan uitzoeken en het gezondste, maar minder lekkere kieskeurig laat liggen, vraagt om gezondheidsproblemen. Daarom is er nu BINGO.

Een uitgebalanceerd, veelzijdig en volledig kwaliteitsvoer voor papegaaia-achtigen. BINGO is een korrelvoer met in elk hapje alle belangrijke en noodzakelijke voedingsstoffen. Kiezen is er dus niet meer bij! BINGO is samengesteld uit ontsloten granen, zaden, vitamines en mineralen. BINGO is wetenschappelijk ontwikkeld en uitgebreid getest op voedingswaarde en verteerbaarheid en na een korte periode van wennen eet uw vogel het graag. BINGO staat voortdurend onder strenge kwaliteitscontrole waarbij onder meer nauwkeurig gelet wordt op zware

metalen, chemische verontreinigingen en de aanwezigheid van bacteriën of schimmels en hun giftige produkten. Met BINGO kiest u dus bewust voor beter, te meer omdat BINGO puur natuur is zonder toevoegingen van kunstmatige kleur-, geur- of smaakstoffen en conserveermiddelen. Als u dan ook wilt bijdragen aan een lang en gelukkig papegaaien- of parkietenleven, vraag dan uw

dierenarts om BINGO. Hij vertelt u graag meer en hij heeft veelzeggende documentatie klaarliggen.

**BINGO BIEDT GOEDE
VOORUITZICHTEN OP EEN LANG
EN GELUKKIG DIERENBESTAAN**

Uitsluitend
verkoopbaar via uw
dierenarts

Gratis thuisbrengservice: 15 kg-verpakkingen, bij uw dierenarts besteld, worden gratis thuis afgeleverd.

Voor Nederland: Boehringer Ingelheim bv, Alkmaar

ALS UW VOGELS U LIEF ZIJN

WITTE MOLEN

eivoer is een uiterst zorgvuldig samengesteld compleet zachtvoer voor zaadetende vogels waaraan niets hoeft te worden toegevoegd.

WITTE MOLEN

eivoer zeer geschikt voor de opfok van jonge vogels én houdt oude vogels in een prima conditie én bezit het vermogen om geelfaktorige vogels de juiste uitkleuring te geven.

witte molen

MOLENEIND 2, 4268 GD MEEUWEN, TEL. 04165-1433

V

D